

Jednička

... NEJSTARŠÍ, A PŘECE MLADÁ

ROZHOVOR: **Medicína pro mě v pracovním životě znamená nejvíc**

TÉMA: Jednička získala obří vědecké programy na podporu zdraví české populace

7

Jednička

Časopis 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy

Ročník: 10 Číslo: 2/2022

Adresa vydavatele: Kateřinská 1660/32, 121 08 Praha 2

IČ vydavatele: 00216208

Redakční rada: Martin Vokurka, Martin Vejražka

Redakci řídí: Petra Klusáková

Redakce: Lukáš Malý, Olga Bražinová, Kristýna Pirklová, Eliška Hachová,
Matěj Višňa

Grafická úprava: Kristýna Heřmanová

Tisk: Triangl, a.s.

Vyšlo dne: 18. 5. 2022

Uzávěrka dne: 11. 5. 2022

Náklad: 2000 kusů

MK ČR E 23317 ISSN 2336-4181

Neprodejné, vychází pětikrát ročně.

Své dotazy či náměty můžete posílat na e-mail: jednicka@lf1.cuni.cz

Jednička aktuálně 2

Jednička ve vědě 4

Pracoviště na Jedničku 6

TÉMA: Jednička získala obří vědecké programy na podporu zdraví české populace 7

Středoškoláci na jedničku 10

Infografika 11

VŠICHNI CHCEME BÝT JEDNIČKA: „Medicína pro mě v pracovním životě znamená nejvíc“ 12

Ze studentského života 17

Senátoviny 17

Co pro mě znamená Jednička 21

Jednička a zahraničí 22

STÁŽ: Neobyčejný půlrok v Itálii s přestávkami na „uno café normale“ 24

Absolventi na jedničku 26

Historie 27

Jednička ve sportu 28

Jednička blahopřeje 30

Významná ocenění 30

Mimo medicínu 30

Informační zdroje 31

Knižní novinky 31

Jednička v médiích 32

Jednička v sítích 32

Jednička objektivem 33

Bezpečná a účinná farmakologická léčba u dětí

Zapojení českého vědeckého týmu z 1. LF UK v konsorciu conect4children (C4C) se za poslední rok opět posunulo. Cílem iniciativy sdružující celoevropskou síť klinických center je usnadnit vývoj nových léčiv a léčebných metod pro dětskou populaci. V ČR je koordinačním centrem Farmakologický ústav 1. LF UK a VFN spolu s Klinikou pediatrie a dědičných poruch metabolismu 1. LF UK a VFN. Tato pracoviště se v letošním roce stanou také centrem pro Slovenskou republiku. Jednou z aktivit letošního roku bylo dotazníkové šetření ve spolupráci s praktickými lékaři pro děti a dorost. Studie zjišťovala aktuální stav užívání antikonvulzivních léčiv u českých dětí do tří let věku. V souboru 1224 dětí byla zjištěna incidence křečí 0,3 % a také fakt, že k jejich léčbě byl nejčastěji užíván fenobarbital, levetiracetam a klonazepam. „Připravujeme také edukační materiál optimálního dávkování léčiv, například paracetamolu, určený pediatrům i rodičům. Je velmi důležité, aby rodiče měli u takto široce užívaných léků k dispozici dostatek přehledných, vědecky podložených, a přitom laicky srozumitelných informací,“ vysvětluje dr. Pavla Pokorná z Kliniky pediatrie a dědičných poruch metabolismu při 1. LF UK a VFN s tím, že obdobný materiál vzniká i pro informaci o správném užívání ibuprofenových léků u dětí.

klu

Prof. David Cibula byl jmenován přednostou

Ve výběrovém řízení na pozici přednosty Gynekologicko-porodnické kliniky 1. LF UK a VFN zvolila komise na jednání dne 26. dubna letošního roku vedoucího Onkogynekologického centra této kliniky prof. Davida Cibulu.

mal

Konference o léčbě závislosti na tabáku

Na programu konference byl přehled činnosti více než 40 center pro závislé na tabáku. „Jak obecně, tak ze zkušeností s našimi pacienty jsme hovořili o léčbě závislosti na zahříváném tabáku (IQOS), který je mylně ztotožňován s elektronickou cigaretou, ačkoli zdravotní riziko i návykovost se u něj liší. Věnovali jsme se i jiným zdrojům nikotinu, zejména nyní populárním nikotinovým sáčkům a dalším možnostem. Mluvílo se o ošetrovatelském postupu, který zahrnuje adiktologickou intervenci, i o zapojení do kampaně Evropského kodexu proti rakovině PrEv-Can 2022,“ jmenuje některá témata konference její garantka, vedoucí Centra pro závislé na tabáku III. interní kliniky 1. LF UK a VFN prof. Eva Králíková. Konferenci lze nadále zhlédnout na fakultním kanále Youtube.

red

Blíží se Festival muzejních nocí!

Na letošním Festivalu muzejních nocí ani letos nebude 1. LF UK chybět. Anatomické muzeum, Stomatologické muzeum a Akademický klub ve Faustáku se veřejnost zpřístupní 3. června od 19. do 23. hodiny. Ještě předtím si mohou zájemci vyslechnout přednášky ve velké posluchárně Anatomického ústavu. Doc. Ondřej Naňka připomene význam pitvy provedené Jánem Jesenským, Anatomické muzeum jakožto inspirativní okno do evoluce přiblíží dr. Ivo Klepáček a stoletou historii Hlavova ústavu nastíní doc. Kristýna Němejcová spolu s dr. Michaelou Bártů.

mal

MEDialogy o dětské farmakoterapii

Oddělení komunikace 1. LF UK chystá již patnácté dialogy o medicíně mezi odborníky a zástupci médií. Proběhnou 1. června a tentokrát se budou věnovat problematice farmakoterapie dětí. Novináři se mimo jiné dozví: Proč je počet klinických studií s dětskými pacienty stále nízký? Vyplatí se výrobcům léků vyrábět dětské lékové formy? Do jakých věkových kategorií se děti ve studiích rozdělují a proč se kategorie mění? Kdo a jak stanoví správné dávkování dětským pacientům? Co je to léčba off-label léky? Čeho se pediatři obávají při léčbě těhotných matek, nebo při užívání antibiotik či volně prodejných léků dětem? V čem tkví zvláštnosti farmakoterapie u kojenců a lze léky zkoumat i na takto malých dětech?

Těmto tématům se budou věnovat přednosta Farmakologického ústavu 1. LF UK a VFN prof. Ondřej Slanař, dr. Pavla Pokorná a Šárka Fingerhutová z Kliniky pediatrie a dědičných poruch metabolismu 1. LF UK a VFN, emeritní přednosta této kliniky doc. Jozef Hoza a dr. Tomáš Hauser, ředitel sekce klinického vývoje Zentiva. Moderování se jako obvykle ujme Ing. Daniel Stach.

red

Foto: Veronika Vachule Nehasilová

Přednášku přednosty Ústavu patologie 1. LF UK a VFN prof. Pavla Dundry si vyslechl také ředitel VFN prof. David Feltl a děkan 1. LF UK prof. Martin Vokurka. Foto: Veronika Vachule Nehasilová

100 let Hlavova ústavu

Díky snaze profesora Jaroslava Hlavy o zřízení důstojných prostor pro patologii na české univerzitě sídlí tento moderní diagnostický obor v krásné funkcionalistické, respektive konstruktivistické budově Hlavova ústavu již 100 let. Výročí jsme si připomněli během slavnostního odpoledne, které proběhlo 21. dubna. V posluchárně Hlavova ústavu zazněla řada zajímavých přednášek z historie i současnosti oboru patologie i budovy ústavu a patologie na 1. LF UK. Posluchači se mohli seznámit s nejstaršími dějinami oboru, okolnostmi založení ústavu, prací Jaroslava Hlavy i nejmodernějšími technologiemi.

mal

Ekumenická bohoslužba v Anatomickém ústavu

V malé posluchárně Anatomického ústavu bude v pondělí 23. května slouženo rekviem za dárce těl pro studium anatomie. Bohoslužbu budou sloužit bratr Zdeněk Susa za Českobratrskou církev evangelickou a bratr Josef Šplíchal za Církev římskokatolickou. Úvodní řeč pronese přednosta Anatomického ústavu 1. LF UK doc. Ondřej Naňka, proslovy pronesou také studenti 1. LF UK. Hudební doprovod je v režii tělesa Harmonia Mozartiana Pragensis.

klu

Fakulta hostila pracovní skupiny WHO pro sběr zdravotnických dat

Ve dnech 2.–5. května 2022 proběhla v Praze uzavřená jednání pracovních skupin Světové zdravotnické organizace (WHO), které se zabývají standardizací sběru zdravotnických informací v rámci Family of International Classifications (WHO-FIC).

Pracovní setkání Family Development Committee, Morbidity Reference Group, Education and Implementation Committee a Functioning and Disability Reference Group hostila 1. lékařská fakulta ve spolupráci s Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR. Fakulta spolupracuje na projektu Národního centra pro medicínské nomenklatury a klasifikace, který do ČR systematicky přenáší a aplikuje produkty a znalosti zvyšující kvalitu a porovnatelnost zdravotnických dat.

klu

Nové složení fakultního výboru VOS

Na podzim roku 2021 proběhly na 1. LF UK volby do fakultního výboru vysokoškolského odborového svazu (FV VOS) a došlo ke kompletní výměně složení výboru. Novou předsedkyní se stala Ing. Lucie Vojtová z Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky 1. LF UK a VFN, která ve funkci vystřídala dr. Bohuslavu Trnkovou. Místopředsedkyní byla zvolena Bc. Martina Lacinová, novou odborovou hospodářkou je Květoslava Hrubíšová, obě také z Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky. Novou členkou výboru byla zvolena Bc. Gabriela Grznárová z Grantového oddělení děkanátu. Byla také přemístěna místnost odborů, nyní je v budově děkanátu hned naproti vrátnici ve vchodu z ulice Na Bojišti 3. Úřední hodiny, kdy se můžete s odboráři setkat, jsou každé úterý od 10 do 12 hodin. Pro elektronickou komunikaci volte e-mail odbory@lfi.cuni.cz. „Bývalému vedení FV VOS ze srdce děkujeme za jeho dlouholetou činnost ve prospěch zaměstnanců fakulty. A těšíme se na novou spolupráci,“ uvedla místopředsedkyně výboru Bc. Martina Lacinová.

klu

Představujeme vědeckou skupinu dr. Petra Drábera z Biocevu

Imunitní systém dokáže rozpoznávat patogeny a nádorové buňky a bojovat proti nim, zároveň však jeho chybná aktivace může vést k rozvoji celé řady závažných autoimunitních onemocnění. Ke správnému fungování imunitního systému je nezbytná rovnováha mezi aktivací obranné imunitní odpovědi a tolerancí k vlastním tkáním. Pochopení této rovnováhy na molekulární úrovni je hlavním tématem Laboratoře imunity a buněčné komunikace, vedené Petrem Dráberem.

Cytokinová signalizace

Buňky imunitního systému spolu neustále komunikují, aby mohly adekvátně reagovat na potenciální nebezpečí. Jeden z hlavních způsobů mezibuněčné komunikace je produkce malých proteinů, nazývaných cytokiny. Tyto proteiny informují imunitní systém, jak se bránit proti konkrétnímu patogenu, nebo naopak kdy imunitní reakci utlmit. Pokud však cytokinová signalizace nefunguje, může to mít dramatické následky, ať se jedná o neschopnost aktivovat imunitní odpověď, nebo naopak o vývoj autoimunitních onemocnění. Hlavní zaměření výzkumu je pochopit na molekulární úrovni, jak vybrané cytokiny aktivují konkrétní buněčnou odpověď. Cílem je identifikace nových regulátorů imunitní odpovědi, na které by bylo možné terapeuticky cílit: buď posílit imunitní reakci v případě imunodeficiencí a nádorové obrany, nebo ji naopak cíleně potlačit v případě autoimunitních onemocnění.

Výzkumné projekty

Mezi hlavní cytokiny, kterým se skupina v současné době věnuje, patří interleukin-17 (IL-17) a TNF (z anglického tumor necrosis factor). IL-17 je nezbytný pro obranu proti kvasinkovým infekcím, ale zároveň má významnou roli v rozvoji psoriázy. Skupina objevila nový překvapivý mechanismus inhibice IL-17 odpovědi, jímž je přísně kontrolována aktivita tohoto cytokinu. Získaná data byla publikována ve vědeckém časopise EMBO Journal.

Cytokin TNF je zásadní zánětlivý protein, který aktivuje imunitní reakci proti patogenům, nicméně má velmi výrazný podíl na různých onemocněních, jako například revmatoidní artritida nebo Crohnova nemoc. Skupina se snaží detailně pochopit, ja-

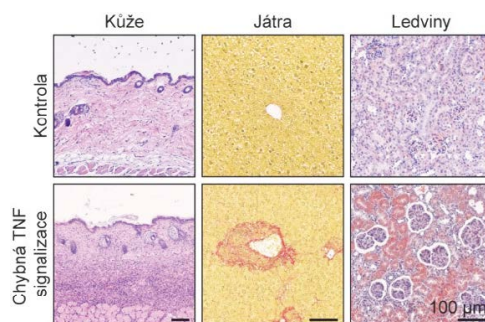
kým způsobem TNF aktivuje buněčnou smrt. Pokud totiž tento proces není pečlivě kontrolovaný, může vést k destrukci tkání a tvorbě multiorgánového zánětu.

Kombinace přístupů

V rámci studia cytokinové signalizace laboratoř využívá řadu metod v oblasti molekulární biologie a genového inženýrství. Nejprve je analyzováno složení cytokinových receptorů pomocí hmotnostní spektrometrie, což umožňuje odhalit nové komponenty studovaných signálních drah. Následně je role vybraných proteinů zkoumána v buněčných liniích s využitím metody CRISPR/Cas9, což vede k poznání, jak konkrétní protein ovlivňuje danou signální dráhu. Nakonec je role těchto proteinů studována *in vivo* v myších modelech, aby bylo možné určit jejich reálný vliv na regulaci imunitní homeostázy a imunitní odpovědi.

Výzkumný tým a Biocev

Výzkumná skupina byla založena v roce 2020 a je momentálně tvořena především studenty doktorského (Michaela Přibíková, Andrea Ujevič, Tijana Trivić a Tereza Šemberová) a bakalářského studia (Alžběta Synáčková) a laboratorní technickou (Jana Stefanović). Výzkum je podporován z grantu Primus Univerzity Karlovy, prestižního grantu EMBO Installation Grant, dále dvou grantů GAČR a také studentského grantu Univerzity Karlovy GAUK. Skupina těží z perfektního technického zázemí Biocevu, kde je dostupné špičkové vybavení a skvělé servisní zázemí.

Rozvoj multiorgánového autoimunitního onemocnění u myši s chybnou TNF signální dráhou (vlivem deficeience proteinů TANK a NAP1).

Vliv chronického ledvinového onemocnění na matku a plod

S tím, jak roste prevalence chronických ledvinových onemocnění, stávají se pacientky v reprodukčním věku, které trpí poruchou funkce ledvin, stále běžnější. U těhotných žen se základním chronickým ledvinovým onemocněním lze v souvislosti s poruchou glomerulární filtrace a mírou proteinurie zaznamenat zvýšené riziko předčasného porodu, preeklampsie a růstové restrikce plodu. Vliv chronických ledvinových onemocnění na těhotenství a plod však dosud není zcela probádanou problematikou.

Retrospektivní studie s kohortou 84 pacientek, jejímiž hlavními autory jsou MUDr. Jan Dvořák a doc. MUDr. Michal Koucký, Ph.D., z Gynekologicko-porodnické kliniky I. LF UK a VFN a na které se podíleli také lékaři z Kliniky nefrologie I. LF UK a VFN, se zaměřila na souvislost sérové hladiny kreatininu a proteinurie s průběhem těhotenství a porodní hmotností.

U těhotných pacientek studie potvrdila negativní korelaci proteinurie a vysoké hladiny sérového kreatininu s délkou těhotenství a hmotností plodu. Stejně tak byla tato korelace potvrzena, pokud byly vysoké hladiny kreatininu a proteinurie naměřeny již před početím. Vyšší hladiny sérového kreatininu a vyšší proteinurie tedy predisponují ke kratšímu gestačnímu období a nižší porodní hmotností novorozence. Obojí by u žen s onemocněním ledvin mělo být vyšetřeno již před otěhotněním a pravidelně také sledováno průběžně během těhotenství.

Chronic kidney disease and pregnancy outcomes

Jan Dvořák, Michal Koucký, Eva Jančová, Marek Mysliveček, Vladimír Tesař a Antonín Pařízek

Nature, Scientific Reports (IF 4.379)

2021 October

DOI: 10.1038/s41598-021-00670-3

PMID: 34716386

Co a jak ovlivňuje změny průtoku krve v cévním přístupu

Změny v průtoku krve v cévním přístupu hrají velice důležitou roli při péči o cévní přístup a rozhodování o případné intervenci. Studie, jejímž hlavním autorem je doc. Ing. František Lopot, CSc., z Ústavu biofyziky a informatiky I. LF UK, objasňuje, jakou měrou různé faktory tyto změny ovlivňují. Výzkumníci retrospektivně zhodnotili 10 000 měření krevního průtoku v cévním přístupu u 549 pacientů zaznamenaných během dvaceti let na III. interní klinice – klinice endokrinologie a metabolismu I. LF UK a VFN. V několika kohortách pacientů analyzovali průtok krve v cévním přístupu v souvislostech, jako je například velikost srdečního výdeje. Sporadické jevy pak zpracovali v detailních kazuistikách.

V případech zmíněného srdečního výdeje zaznamenávali vědci I. LF UK po zavedení cévního přístupu jeho významné zvýšení na tří až čtyřnásobné hodnoty oproti průtoku krve v cévním přístupu. Autoři uvádějí, že vliv zvýšeného srdečního výdeje během hemodialýzy je zmírňován rezistencí cévního přístupu ve srovnání se systémovou cévní rezistencí.

Vliv krevního tlaku je oproti tomu mnohem výraznější, a proto by měl být zaznamenán při každém měření. Autoři studie vzhledem k různé reprodukovatelnosti různých způsobů měření průtoku krve v cévním přístupu navíc konstatují, že by mělo probíhat vždy stejnou metodou. Stejně tak je třeba brát v potaz, že na naměřené hodnoty má vliv i směr zavedení jehly do cévy a že variabilita průtoku krve v cévním přístupu se může u jednotlivých pacientů výrazně lišit. To všechno vede autory k názoru, že současná doporučení týkající se přípustných poklesů hodnot jsou příliš přísná a měla by být zrevidována. Pro kvalitní péči a rozhodování při „managementu“ cévního přístupu je naprosto zásadní znalost jednotlivých faktorů, které mohou měření změny v průtoku krve v cévním přístupu ovlivnit.

mal

Changes in vascular access blood flow: Etiological factors and clinical implications

František Lopot, Jan Malík, František Švára a Vladimír Polakovič

The Journal of Vascular Access (IF 2.283)

2021 July

DOI: 10.1177/1129729820953021

PMID: 32873115

Více než jen nemocnice

Ústav hematologie a krevní transfuze (ÚHK) byl založen v roce 1952. Zabývá se hlavně problematikou leukémií, myeloproliferativních chorob a myelodysplastického syndromu, v oblasti nenádorové hematologie pak zejména studií hematopoézy, buněčné fyziologie a biochemie, anémií, trombózy a hemostázy. ÚHK je největším centrem pro nemocné s vrozenými poruchami krevního srážení a problematiku alogenních transplantací. Ústav byl rovněž prvním pracovištěm v České republice, kde se aplikovaly geneticky upravené T-lymfocyty (CAR-T). Transfuziologický úsek tvoří základnu imunohematologie v transfuziologickém výzkumu v republice. Oddělení buněčné terapie bylo průkopníkem v oblasti kryokonzervace a manipulace krvetvorných buněk, provozuje jedinou dárcovskou banku pupečnickové krve v ČR.

ÚHK je největším centrem pro nemocné s vrozenými poruchami krevního srážení a problematiku alogenních transplantací.
Foto: ÚHK

Klinická činnost

Klinický úsek diagnostikuje a léčí nemocné se závažnými onemocněními krvetvorby, zejména leukémií, myelodysplastického a myeloproliferativních syndromů, poruch krevní srážlivosti, či krevních destiček, některých typů anémií a dalších chorob.

Program alogenních transplantací, který se datuje od roku 1986, byl v roce 2019 rozšířen o zcela novou technologii léčby nádorových onemocnění pomocí geneticky modifikovaných autologních T-lymfocytů. Transfuziologický úsek má čtyři oddělení, jejichž práce spočívá především v přípravě transfuzních přípravků z plné krve a z aferézy, v předtransfuzní přípravě, v zajištění terapeutických hemaferéz v nejširším rozsahu, včetně přípravy krvetvorných buněk pro transplantace a mononukleárních buněk pro aktivní protinádorovou terapii. Diagnostické a léčebné postupy prováděné v ÚHK splňují nejmodernější a současně nej přísnější světové standardy. Více než 12 let je ÚHK držitelem prestižní mezinárodní akreditace Joint Commission International. Transplantační program je akreditován dle Joint Accreditation Committee International Society for Cellular Therapy Standards (JACIE).

Věda a výzkum

Úsek pro vědu, výzkum a vývoj je tvořen sedmi odděleními, z nichž každé provádí výzkumné činnosti úzce spjaté s vysoce specializovanou zdravotnickou péčí v oblasti hematologie, onkologické hematologie, trombózy a hemostázy. Ve své výzkumné a vědecké činnosti se zabývá jak základním, tak aplikovaným výzkumem v oblastech molekulární genetiky, genomiky, proteomiky, metaboliky, biochemie, imunogenetiky, imunologie, cytogenetiky a virologie. Hlavním zaměřením výzkumu je analýza molekulárních mechanismů vzniku a vývoje hematologických onemocnění a jejich laboratorní monitorace v průběhu léčby. Na výzkumu ústav spolupracuje se špičkovými institucemi a odborníky z celé ČR i se specializovanými centry po celém světě.

Výuka

Ústav hematologie a krevní transfuze se významně podílí na pregraduálním a postgraduálním vzdělávání vysokoškolských a středoškolských pracovníků ve zdravotnictví, včetně organizace specializačních atestací. V rámci Ústavu klinické a experimentální hematologie i LF UK a ÚHK probíhá výuka hematologie.

Pracoviště v číslech (za rok 2020):

- 63 lékařů, 2 farmaceuti, 111 sester, 55 výzkumných pracovníků, 4 profesori, 7 docentů.
- 24 134 ambulantně ošetřených pacientů.
- 485 hospitalizací.
- 82 alogenních transplantací.
- 11 aplikací CAR-T (do 3/2022 již aplikováno 38).
- Péče o více než 600 nemocných s vrozenými a získanými poruchami hemostázy.

Jednička získala obří vědecké programy na podporu zdraví české populace

Na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy se několika vědeckým týmům pod vedením špičkových odborníků a ve spolupráci s dalšími vědeckými institucemi podařilo dosáhnout na prostředky ve výši přesahující půl miliardy korun z Národního plánu obnovy, který vznikl v reakci na krizi způsobenou pandemií covidu-19 a její ekonomické dopady.

Reformy, které mají České republice přinést až sedm miliard eur, zahrnují také investice do specifických biologických, lékařských a společenských vědních oborů. Jednou ze zásadních priorit je zdraví české populace, a právě díky tomu získali vědci a lékaři z 1. LF UK v rámci programu EXCELES pět velkých projektů, které zdraví a odolnost obyvatel mají zvýšit.

Vedle ústřední koordinace vzniku Národního ústavu pro výzkum rakoviny (NÚVR) se odborné týmy z 1. LF UK podílí také na vzniku Národního institutu pro výzkum metabolických a kardiovaskulárních onemocnění, Národního institutu pro výzkum socioekonomických dopadů nemocí a systémových rizik, disperzního Národního institutu virologie a bakteriologie a Národního ústavu pro neurologický výzkum. V souvislosti

s novými vědeckými institucemi přijde na 1. lékařskou fakultu během 3,5 roku přibližně 600 milionů korun, tedy asi 170 milionů ročně.

EXCELES = Podpora excelentního výzkumu v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví.

„Patříme ke členským státům, které jsou nejvíce postiženy dopady pandemie covidu-19 a kde je tudíž největší potřeba zvýšit odolnost populace. Jsem pevně přesvědčen, že 1. LF UK je institucí, která přidělené prostředky pro excelentní výzkum a vědce využije ku prospěchu veřejného zájmu a českého zdravotnictví. Kromě vědeckých výstupů zvyšujících zmíněnou odolnost

a krizovou připravenost naplní jeden z dalších požadavků a evropských doporučení, kterým je důraz na vědeckou výchovu. Máme skvělé učitele a silnou základnu studentů, kteří často již v pregraduálním studiu k vědě směřují. Tyto iniciativy tak bude díky prostředkům na vědu moci ještě více prohlubovat," říká děkan 1. LF UK prof. Martin Vokurka.

Věda v onkologii potřebuje propojení a strategie

Národní ústav pro výzkum rakoviny, jehož hlavním koordinátorem je přednosta Ústavu biochemie a experimentální onkologie 1. LF UK prof. Aleksi Šedo, nyní propojí pracoviště provádějící špičkový výzkum v oblasti onkologie do celorepublikové sítě. „Výzkum v oblasti onkologie není, na rozdíl od klinicky orientovaných Komplexních onkologických center, v současné době nijak koordinován a je roztržštěn na jednotlivých institucích. Ustanovení Národního ústavu pro výzkum rakoviny bude znamenat propojení špičkové vědecké expertízy, terciárního vzdělávání a relevantních medicínsko-zdravotnických informačních zdrojů," uvedl ke vzniku Národního ústavu pro výzkum rakoviny prof. Šedo.

Jakým oblastem se budou onkologové v NÚVR věnovat?

- Molekulární podstatě nádorových chorob a molekulárním cílům.
- Výzkumu a vývoji protinádorových léčiv a terapeutických postupů.
- Biomarkerům nádorových nemocí a diagnostice nádorových chorob.
- Výzkumu časně detekce a prevence nádorů.
- Translační onkologii (ověřovací klinické studie typu proof-of-concept).

Od spolupráce vědeckých týmů si odborníci slibují větší šíři přístupů, která je nezbytná pro strategický rozvoj moderního onkologického výzkumu a koncentraci na prioritní oblasti lékařského vzdělávání. „Velkou výhodou propojení vědeckých týmů v rámci národního ústavu je, že nedojde k vybudování nové infrastruktury, ale k rozvoji a modernizaci stávajících kapacit a lidských zdrojů. Tento postup je vysoce efektivní a dlouhodobě finančně udržitelný," popisuje experimentální onkolog Šedo. Síť spolupracujících pracovišť bude složena ze tří „uzlů", které budou svým dopadem pokrývat celou Českou republiku. Uzel Praha se sídlem koordinátora na 1. LF UK a pracovišti Akademie věd ČR, Uzel Brno s pracovišti na Masarykově Univerzitě a v Masarykově onkologickém ústavu a Uzel Olomouc s pracovišti na tamní Univerzitě Palackého). Týmy budou vybaveny chybějícím špičkovým vybavením. Stát si od této investice slibuje významné posílení produktivity především aplikovaného onkologického výzkumu s pozitivním dopadem na prevenci a vývoj inovativní

diagnostiky a léčivých přípravků pro moderní terapie, který bude následovat transfer znalostí do průmyslu a zdravotního systému.

Konkrétní dopady projektu

- Založení a rozvoj nové národní vědecké autority, která propojí nejvýznamnější pracoviště akademické onkologie a hematoonkologie a jejich klinické základny v České republice.
- Stabilizace a rozvoj výzkumných týmů, zajištění stabilních pracovních podmínek, navýšení výzkumné kapacity, internacionalizace, rozvoj a získ nových expertíz. Koordinace vědeckých činností napříč partnery.
- Rozvoj a obnova přístrojového vybavení, sdílení kapacit.
- Zkvalitnění pregraduálního a postgraduálního vzdělávání prostřednictvím implementace nových poznatků do kurikula.
- Publikační činnost.
- Nastavení standardů prediktivní onkologie, ekonomizace přístupů v onkologické a hematoonkologické péči, prevenci a screeningu.
- Transfer znalostí směrem k průmyslu.
- Šíření znalostí směrem k odborné veřejnosti.

Vliv covidu-19 na činnost mozku a jeho výzkum

V souvislosti s dramatickým růstem průměrného věku populace stoupá také výskyt neurologických, a především neurodegenerativních chorob, jejichž příčiny ani léčba nejsou dostatečně známy. Nově vzniklý Národní ústav pro neurologický výzkum umožní spojit nejlepší výzkumné týmy z Fakultní nemocnice u svaté Anny v Brně, Univerzity Karlovy, Masarykovy Univerzity a Akademie věd ČR. Odborníci podrobí špičkovému výzkumu poruch vývoje a stárnutí mozku nejen Alzheimerovu a Parkinsonovu nemoc, ale například i schizofrenii, vrozené neurovývojové poruchy u dětí – také u těchto nemocí je totiž za příčinu označována neurodegenerace a úhyn nervových buněk – nebo úrazy lebky a mozku spojené s kontaktními sporty. „Téma neurodegenerace je v současné době aktuální zejména v souvislosti s pandemií covidu-19, která je spojena s rizikem rozvoje následných neurologických a psychiatrických onemocnění. Nabízí se zde historická paralela se španělskou chřipkou. Po ní totiž následoval epidemický výskyt von Economovy encefalitidy s prudkým nárůstem parkinsonismu, jenž po letech přišel jako další devastující vlna onemocnění. Právě porucha čichu spojená s covidem-19 nápadně připomíná začínající Parkinsonovu nemoc, i zde je ztráta či omezení čichu průvodním jevem. První výzkumy skutečně naznačují, že covid-19 patří mezi neurotropní viry, které mohou poruchy a úhyn mozkových buněk způsobovat," poodhaluje nová výzkumná témata neurolog,

Ilustrační foto: Veronika Vachule Nehaslová

prof. Robert Jech, který je za r. LF UK jedním z lídrů národního projektu Neurodegenerace a její etiopatogeneze. Jeho cílem je systém moderních výzkumných metod, zvýšení kvality základního a aplikovaného výzkumu a modernizace infrastruktury zúčastněných pracovišť.

Zvrátit nejčastější úmrtí

Choroby metabolismu, zejména obezita a diabetes mellitus 2. typu, a kardiovaskulární onemocnění jsou nejčastější příčinou morbidita a mortality v civilizovaném světě včetně České republiky. V nárůstu obezity a diabetu je ČR na jednom z prvních míst v EU a úmrtnost na kardiovaskulární onemocnění je u nás stále vyšší než ve většině vyspělých zemí EU. To je také důvod, proč vznikl Národní institut pro výzkum metabolických a kardiovaskulárních onemocnění (CarDia). V této oblasti totiž ČR stále nemá dostatek vědců a výstupů preklinického i klinického biomedicínského výzkumu, na který by navazoval vývoj nových léků a léčebných postupů.

Navíc uvedená onemocnění nejvíce zvyšují riziko těžkého průběhu a špatné prognózy onemocnění covid-19, a vzniká tak potřeba i velmi flexibilních vědeckých bádání na aktuální medicínská témata. Proto bude zásadní součástí vědecké práce institutu ozřejmění fungujících preventivních a podpůrných léčebných strategií u pacientů s covidem-19, a především sledování chronických důsledků této nemoci s důrazem nejen na kardiovaskulární, ale také na endokrinní a gastrointestinální systém člověka. Ani v tomto případě se nepočítá s výstavbou nových budov. Vznik pracovišť vychází z již existující infrastruktury na Ma-

sarykově univerzitě v Brně a v Praze. Zde se vedle Institutu klinické a experimentální medicíny, Fyziologického ústavu AV ČR a Ústavu organické chemie a biochemie za r. LF UK podílí také Národní centrum lékařské genomiky. Zdejší výzkumná skupina prof. Stanislava Kmocha analyzuje geny způsobující familiární (dědičné) kardiovaskulární choroby a poruchy mitochondriálního metabolismu.

Jde i o zdraví veřejné politiky

Čtvrtým výzkumným centrem, které díky prostředkům Národního plánu obnovy vzniklo, je Národní institut pro výzkum socioekonomických dopadů nemocí a systémových rizik (SyRi). Společenská rizika typu pandemie totiž přinesla nové závažné nároky na společenské obranné mechanismy a formování veřejné politiky. Také tyto dopady zdravotních krizí vyžadují systematický společenskovo-vědní výzkum, který by měl najít řešení, jak v těchto zásadních situacích řídit veřejnou politiku. Institut se proto zaměří například na studium masových i sociálních médií, komunikačních sdělení, vliv dezinformačních médií a důvěru v expertní vědění a politické instituce. Vznikne strategie institucionální a komunitní odolnosti, která podpoří stabilitu státu, bezpečí a soudržnost aktérů v české veřejné správě. Odborníci budou usilovat o snížení negativních dopadů na zdravotní stav obyvatel, redukci socioekonomických nerovností v souvislosti se zdravím a dojde i na identifikaci bariér v přístupu ke zdravotní péči a návrh reforem péče v několika dimenzích včetně zdravotní gramotnosti.

klu

Foto: Veronika Vachule Nehasilová

Workshopy pro motivované středoškoláky jsou zpět!

Na 1. LF UK jsme obnovili interaktivní, zhruba hodinové workshopy z různých oblastí biomedicíny pro středoškoláky se zájmem o studium medicíny u nás. Naplánovali jsme část interaktivních workshopů pro střední školy, které mohou proběhnout ještě před začátkem letních prázdnin, a další termíny chystáme na začátek příštího akademického roku.

„Středoškolským učitelům patří velký dík za jejich snahu přiblížit přírodovědné obory svým studentům i za přízeň, kterou zachovali 1. lékařské fakultě, a že mají chuť s námi spolupracovat na vzdělávacích programech. Tím nejdůležitějším výsledkem naší společné práce pak jsou motivovaní studenti, kteří mají alespoň částečnou představu o tom, kde svoje nadšení promění v reálné studium. Věřím, že na podzim nám již okolnosti dovolí spustit naše interaktivní workshopy a že budeme mít se středoškoláky zase napilno,“ říká děkan 1. LF UK prof. Martin Vokurka.

Kurzy pro střední školy

Anatomie

Během kurzu se prakticky seznámíte s jednotlivými lidskými kostmi, jejich vývojem, anomáliemi a některými kostními chorobami. Dále poznáte jejich srovnávací anatomii, tedy jak jednotlivé kosti vypadají u jiných savců či nižších obratlovců. Každý z vás dostane do ruky jak kosti skutečné, tak sestavené modely horní a dolní končetiny, prohlédnout a osahat si budete moci třeba i opravdovou lebku! Můžete se ale také podívat do Muzea srovnávací anatomie 1. LF UK, kde uvidíte i preparáty různých orgánů lidského těla a další zajímavosti!

Fyziologie

Uvidíte a budete si moci vyzkoušet, jak dnešní medicína dovede sledovat a vyhodnocovat řadu životních funkcí. Vyzkoušíte si monitorování dýchání, EKG, tlaku krve, okysličení krve a produkci CO_2 . Uvidíte, zda se sledované hodnoty mění při zátěži nebo stresu. Pomocí ultrazvuku si zkusíte vizualizovat a změřit průtok krve v cévách a orientačně si prohlédnete některé orgány.

Histologie

Seznámíte se s přípravou tkáňových řezů, metodami znázornění a pozorování různých buněk či tkání a s metodami kvalitativního i kvantitativního hodnocení tkáňových struktur na mikroskopických snímcích. Dozvíte se též něco i o dalších metodách zpracování histologického materiálu.

Mikrobiologie

Během krátké přednášky se seznámíte s problematikou sexuálně přenosných infekcí, jako jsou HIV, žloutenky, infekce lidskými papilomaviry (HPV), kapavka a syfilis, a s jejich důsledky pro zdraví člověka. V praktikárnách si pak vyzkoušíte barvení bakterií, mikroskopování preparátů nebo si prohlédnete sbírku různých zajímavých preparátů.

První pomoc

Naši studenti vám interaktivní a zábavnou formou ukážou, jak na první pomoc. Každý z vás si bude moci vyzkoušet masáž srdce a dýchání z úst do úst, aby se už nikdy nemusel bát někomu pomoci! Nebude chybět ani měření krevního tlaku a ti nejdůležitější z vás si také budou moci na umělých modelech vyzkoušet, jak se odebírá krev!

klu

POČTY PŘIHLÁŠENÝCH NA 1. LF UK OPĚT STOUPLY

Podívejte se, kolik studentů se hlásí na 1. lékařskou fakultu v porovnání s ostatními lékařskými fakultami, kolik studentů lákají jednotlivé obory a kolik studentů již nyní Jednička přijala bez přijímacího řízení pro dobrý středoškolský studijní průměr.

Počet přihlášek pro akademický rok 2022/2023 na 1. LF UK

Počet přihlášek pro akademický rok 2022/2023 na 1. LF UK

Počet přihlášených 6116 (o 400 ↑ než roce 2021/2022)

Plánovaný počet přijetí 1090 (o 55 ↑ v roce 2021/2022)

Počty uchazečů přijatých bez přijímacího řízení

Všeobecné lékařství (Ø do 1,1) 589

Fyzioterapie (Ø do 1,0) 23

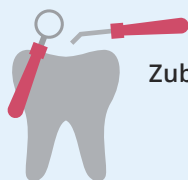
Navazující magisterské studium Adiktologie (Ø do 1,5) 2

POČTY UCHAZEČŮ PRO JEDNOTLIVÉ OBORY

České studijní programy

Všeobecné lékařství 2997

Zubní lékařství 1002

Fyzioterapie 531

Porodní asistence 227

Nutriční terapie 249

Všeobecné ošetřovatelství 145

Adiktologie 250

Anglické studijní programy

General Medicine 467

Dentistry 38

Ergoterapie 122

Počty přihlášených na jednotlivé fakulty UK

1. LF UK 6470

2. LF UK 3048

3. LF UK 3644

LF Plzeň 2864

LF Hradec Králové 2464

Zdroj: 1. LF UK a MŠMT

Medicína pro mě v pracovním životě znamená nejvíc

Kromě (ustupující) covidové krize provází počátek volebního období nové rektorky Univerzity Karlovy profesorky Mileny Králíčkové válečný konflikt na Ukrajině a aktivizace podpory zasaženého studentstva a ukrajinské akademické obce. Přestože některé oblasti musely na čas ustoupit do pozadí, většina univerzitních témat, jako je vznik nového studentského informačního systému, výstavba Kampusu Albertov, podpora rovných příležitostí nebo příprava postu univerzitního ombudsmana, se nemohla zastavit ani na den.

Univerzitu vidíte pod drobnohledem od roku 2014, kdy jste se stala prorektorkou pro studijní záležitosti. Co je nyní žhavým želízem, které je z vašeho pohledu nejdůležitější kout?

UK je živý organismus, který se nikdy nemůže zastavit. Od prvního dne mého úřadování je žhavých želízek několik. Velice rychle jsme museli dokončit velké projekty Národního plánu obnovy, které se týkaly vědecké spolupráce napříč celou řadou fakult. Musíme také pokračovat v přípravě výstavby velkých infrastrukturních staveb. Čili témat a procesů, které se nemohou zastavit ani na jediný den, je na univerzitě opravdu velmi mnoho.

Po svých předchůdcích jste zdělila mnohaletý projekt Kampus Albertov a výstavbu budov Biocentrum a Globcentrum. Jaký je stávající vývoj? V kuloárech se hovoří o tom, že se Globcentrum stavět nebude.

V připravované výzvě Národního plánu obnovy je projekt Biocentra již připraven, projekt Globcentra konkrétní zdroj financování v tento okamžik ještě nemá. Nicméně je ve strategickém plánu a my budeme usilovat o to, abychom prostředky na Globcentrum získali co nejdříve. Je mi jasné, že stavět po etapách je daleko náročnější. Univerzitní kampusy v Plzni a Hradci Králové takto vznikaly a musíme počítat s tím, že to pravděpodobně bude i naše cesta. Věřím ale, že to zvládneme.

Jednou z vašich priorit je elektronizace. Naši studenti netrpělivě vyhlíží nový studentský informační systém, kdy ho můžeme očekávat?

Rok 2022 je pro nový SIS fází přípravy. Nyní vytváříme technickou platformu a architekturu jednotlivých modulů, ty budou re-

alizovány od roku 2023. Prioritní jsou pro nás ty, které se budou týkat zápisu předmětů, žádostí studentů o ubytovací a sociální stipendia a dalších. Budeme postupovat modul po modulu.

Bude součástí nového SIS i aplikace?

Víme, že studenti o to velmi usilují. Ano, je připravována i dostupnost z mobilních zařízení.

Nastoupila jste do funkce v době covidové krize a války na Ukrajině. Které věci kvůli tomu musely ustoupit do pozadí?

Válka na Ukrajině nám přinesla velkou nálož práce. Od prvních dnů jsme se soustředili na podporu našich stávajících studentů, kteří se třeba ze dne na den ocitli zcela bez prostředků. Zároveň jsme nastavovali rámec jasných pravidel, například algoritmus, jak pomáhat přicházejícím ukrajinským studentům nebo ukrajinským akademičkám a akademikům. Máte pravdu, že do pozadí musela ustoupit na určitý čas například práce, kterou jsme chtěli věnovat zjednodušení a zkvalitnění péče o přicházející zahraniční akademiky. Což má v současnosti, kromě Staff Welcome Centre, částečně v gesci i zahraniční odbor. Všichni tito zaměstnanci napřeli síly zejména do pomoci ukrajinským studentům. Tuto aktivitu jsme tedy sice museli na pár týdnů pozastavit, nyní už se jí ale opět plně věnujeme.

Jakou pomoc tedy nyní lidem z Ukrajiny univerzita nabízí?

Cílových skupin, kterým teď musíme pomáhat, je opravdu hodně. Jak už jsem zmínila, pomoc směřujeme k našim stávajícím ukrajinským studentům, protože někteří z nich jsou nyní akutně v tíživé sociální situaci. Další oblast podpory směřované

A woman with dark hair, wearing a bright red blazer over a black top and black trousers, stands smiling in a window frame. The window has grey curtains and a white curtain on the right. A small potted plant is visible on the windowsill to the right. The building's exterior is made of red brick on the left and a concrete ledge is visible at the bottom.

Vzniká Rada pro rovné příležitosti,
složená ze zástupců všech fakult, která
bude sledovat zavedení plánu rovných
příležitostí do praxe.
Foto: UK

na přicházející studenty z Ukrajiny je možnost stážovat jako „free mover“ v probíhajících studijních programech. Zároveň se tito studenti začínají učit česky, protože většina z nich bude nejspíše směřovat do českých studijních programů. Pomáháme také zahraničním akademičkám, které mnohdy přicházejí s dětmi. Na koleji Větrník máme v současné době téměř 400 ukrajinských uprchlíků, většinou matek a dětí. Na místě je tam pro ně připravena humanitární pomoc včetně výuky češtiny, která se momentálně odehrává v Kampusu Hyberská. Zde je k výuce češtiny dospělých připraven i koutek pro děti. A čeština se intenzivně vyučuje i na Ústavu jazykové odborné přípravy, kde také velmi rychle připravili jak výuku češtiny, tak související péči o malé děti. Jsem hrdá, že se celá řada našich studentů zapojila jako dobrovolníci, ať už v těchto zařízeních, nebo například v Kongresovém centru či na Hlavním nádraží v Praze.

Univerzita Karlova pro Ukrajinu / Карлів університет
для України: <https://cuni.cz/UK-11730.html>

Jak jsou na univerzitě zaměstnávány zmíněné akademičky?

Několik akademiček a akademiků z Ukrajiny jsme zaměstnali například na Lékařské fakultě v Plzni, na Matematicko-fyzikální či Přírodovědecké fakultě. Většina z nich ale uvádí, že se po konci války budou chtít vrátit na Ukrajinu. Rektorát nyní finančně přispívá fakultám, které akademiky zaměstnávají – hradí část nákladů na jejich úvazek. Nabízíme měsíční podporu 15 tisíc korun pro každého akademika či akademičku, které fakulta zaměstná. Tato podpora je plánována na tři až devět měsíců, maximálně do konce roku 2022. Zatímco stážujícím ukrajinským studentům přispívá stejnou částkou MŠMT, prostředky na částečnou úhradu úvazků zaměstnankyň a zaměstnanců z Ukrajiny hradí z vlastních prostředků univerzita.

Ve volebním programu jste zmiňovala nutnost rovných příležitostí. Jste spíše pro kvóty, nebo méně striktní formu podpory? Jak je na tom v tomto ohledu UK, existuje analýza?

Během svého působení ve funkci neplánuji na univerzitě prosazování kvót. Sice celá řada analýz prokázala, že v určitých případech mohou fungovat, nejsem ale zastávkyní posunů v oblasti rovných příležitostí tímto způsobem. Nyní na univerzitě vzniká efektivní, konkrétní a konstruktivní plán rovných příležitostí. Dokument již schválil Akademický senát UK. Vzniká Rada pro rovné příležitosti, složená ze zástupců všech fakult, která bude sledovat jeho zavedení do praxe. Plánu předcházela analýza,

která také vzešla z dat fakult a sloužila jako podklad pro plán rovných příležitostí. Týkala se například i mzdové politiky pracovišť a dalších aspektů.

A jak tedy analýza dopadla?

Na některých fakultách neplatí rovnost. Bohužel na celé řadě našich fakult stále existuje „pay gap“ – rozdíl mezi finančním oceňováním žen a mužů. To je rozhodně jedna z věcí, na kterou bychom se měli zaměřit. Analýzy ukázaly, že problémy pro rodiče začínají už v průběhu studia, kdy se například jako doktorandi potýkají s problémy spojenými s rodičovstvím. Musíme se soustředit na to, abychom od začátku jejich vědecké kariéry umožňovali rodičům snazší návrat z rodičovské dovolené, což se opravdu netýká pouze žen, ale rodičů obecně. Měli bychom dosáhnout toho, aby rodičovství nebylo komplikací v žádné fázi vědecké kariéry. Výrazně je to vidět u postdoktorandek. Po získání titulu Ph.D. jim rodičovství často zamezuje realizovat velmi žádaný pobyt v zahraničí. I toto bychom se měli snažit vyrovnávat a nabízet jim vhodné příležitosti.

Mám tendenci vidět vždy sklenici spíš
poloplnou než poloprázdnou.

Proto mě velmi těší, že covidová doba
přivedla celou řadu našich studentů
k vlastní aktivitě a dobrovolnictví.

Vyšla z dat souvislost mezi rovnými příležitostmi a některými obory?

Po oborech paušalizovat nelze. Vždy záleží na konkrétním pracovišti a vedoucím, zda umožní částečné úvazky, jaké vytvoří doktorandce, postdoktorandce nebo mladé docentce podmínky. Každopádně jsou nyní čísla jednoznačná. Máme na univerzitě o trochu více studentek než studentů, u doktorandů a doktorandek je to vyrovnané. Pokud se ale díváme na počty docentů a docentek nebo profesorů a profesorek, tam už se nůžky mezi počtem mužů a žen rozevírají. Určitě proto musíme prosadit podmínky, které vědkyním umožní snáze jít jejich vědeckou cestou.

Mohla byste zmínit konkrétní body zmíněného plánu rovných příležitostí?

Jde o úkony, které by měla jednak realizovat vlastní pracoviště – sem patří například umožňování částečných úvazků, až po kroky realizované vedením fakult či univerzity. K těmto patří například zohledňování rovnosti v zastoupení mužů a žen ve složení jednotlivých odborných komisí, „boardů“ a výborů.

Po svých předchůdcích zdědila nová rektorka mnohaletý projekt Kampus Albertov a výstavbu budov Biocentrum a Globcentrum.

Lékařské fakulty vítají, že jako nová rektorka máte s ohledem na svou odbornost velmi podrobný vhled do medicínského vysokého školství. Kam a v čem by se pod vaším vedením měly lékařské fakulty posunout?

Naše lékařské fakulty mají skvělá vedení a každá fakulta má své specifické cíle. Pokud bych měla říct jednoho společného jmenovatele požadovaného úsilí, moc bych si přála, abychom posilovali praktickou výuku a zapojovali ji od nejnižších ročníků. Vidím, že se každá fakulta o toto snaží, i když každá trochu jiným způsobem. Ať už jde o výuku na simulátorech či jinak, praktická výuka má ve výuce lékařství své zásadní místo, stejně jako třeba na přírodovědných fakultách.

Vedle výuky je pilířem lékařských fakult jejich vědecká úloha. Podle některých zahraničních odborníků je biomedicínská věda na UK mezi pěti lékařskými fakultami zbytečně roztříštěna, vnímáte to také touto optikou?

Každá spolupráce mezi našimi lékařskými fakultami je určité přínosná a chci ji podporovat. Za tímto účelem minulé vedení připravilo systém Cooperatio, který se letos rozběhl. Bohužel si vůbec nejsem jistá, byť to tak bylo míněno, že dopad tohoto programu bude zlepšení spolupráce napříč fakultami. I proto Cooperatio na konci roku 2022 vyhodnotíme a uvidíme, zda se tento účel naplňuje, zda mechanismy fungují, případně jak ty méně funkční doladit. Cooperatio, kromě toho, že by mělo sblížit jednotlivé týmy mezi fakultami, by mělo nastavit také prostředí pro oborové hodnocení vědy. Do budoucna ale spolupráce napříč lékařskými fakultami určité musí být podporována, spojování nese své ovoce od doktorských studijních programů po společné institucionální financování.

Po smrti prvního půlroku ve funkci rektorky byste se chtěla vrátit k výuce mediků. Na základě svých zkušeností, jací lékaři z nich podle vás dnes rostou?

Mám tendenci vidět vždy sklenici spíš poloplnou než poloprázdnou. Proto mě velmi těší, že covidová doba přivedla celou řadu našich studentů k vlastní aktivitě a dobrovolnictví. Mohli by tudíž být na krizové situace lépe připraveni. Kdybych měla tendenci vidět sklenici poloprázdnou, nešlo by si nevšimnout, že někteří studenti nezískali během covidu-19 některé praktické dovednosti. Bude nyní záležet na každém z nich, aby si uvědomili, kde je v jejich profesním růstu tzv. „tlačí bota“. A pro zlepšení znalostí využili příležitosti, které během studia na lékařských fakultách mají. Nebyla ale zasažena pouze výuka. Řada studentů pocítila během karantén dopady na své duševní zdraví a vyhledávali pomoc, kterou jim v tomto ohledu nabízí UK Point.

Pokud bych měla říct jednoho společného jmenovatele požadovaného úsilí, moc bych si přála, abychom posilovali praktickou výuku a zapojovali ji od nejnižších ročníků.

V jaké je nyní fázi vznikající post univerzitního ombudsmana?

Máme návrh kompetencí a činností, kterým by se měl věnovat. Do poloviny dubna byly tyto činnosti k připomínkování na jednotlivých fakultách. Nyní vznikne předpis, opatření rektorky,

kteřé dá postu ombudsmana reálný rámec. Poté bude vypsáno výběrové řízení na toto místo.

Je záměr, aby takový post vznikl na jednotlivých fakultách?

Naopak. Chceme, aby univerzitní ombudsman fungoval pro všechny fakulty, které takový post neustavily. Některé jej sice už mají, například Právnická fakulta, ale univerzitní ombudsman by tu měl být pro všechny, měl by působit „nadfakultně“. Bude pro něj důležité mít na fakultách kontaktní bod, například studijní proděkany, ale požadavek na ombudsmana pro každou fakultu nevznikne.

Jako rektorka UK máte nyní více možností přiblížit veřejnosti také téma své odborné práce. Chystáte se na nějakou osvětovou iniciativu v oblasti reprodukční medicíny?

Tímto směrem vůbec neuvažuji. Rektorka je tu proto, aby reprezentovala celou univerzitu. Svůj obor by zviditelňovat neměla.

Rozhodujete za 17 fakult, tisíce zaměstnanců a desetitisíce studentů. Jsou případy, kdy máte právo veta? A kdo je ve sporných situacích vaším rádcem?

Právo veta v řadě věcí mám. Mými nejbližšími rádci je šest prorektorů a dvě prorektorky a další členky a členové z mého kolegia. Ale nesmím zapomenout na nejvyšší rozhodující orgán, kterým je Akademický senát UK.

Radíte se i se členy své rodiny?

Ano, lidské příběhy se příliš nemění. V některých ohledech nyní řešíme stejné starosti, jaké dopadaly na naše rodiče, a je také dobré, když naše řešení sdílíme s dětmi. Mám dvě dcery, hodného manžela, ale také maminku; všichni ode mě slyší o tom, co se na univerzitě děje, a já si zase ráda poslechnu jejich názory.

Kde byste studovala, kdybyste si mohla vybrat z dnešní nabídky vysokých škol? Bylo by to v ČR nebo v zahraničí?

Určitě bych studovala tady, neměnila bych. Jsem přesvědčená, že studium na UK je tak kvalitní, že i dnes láká ty nejsikovnější středoškolské studenty. Přestože řada z nich studium v zahraničí volí, ze srdce svým dcerám přeju studium na UK. Je to skvělá volba. Navíc, pokud je láká zahraničí, máme velkou výhodu, že UK patří v Evropě mezi deset nejaktivnějších univerzit v programu Erasmus. Pokud jste v jakémkoli bakalářském nebo magisterském studiu, pravděpodobnost, že se s Erasmem dostanete kdekoli po Evropě nebo i po světě, je opravdu vysoká. UK by z mého pohledu měla být první volbou i pro ty nejlepší středoškolské studenty.

Pokud byste si mohla vybrat zahraniční pracoviště, kam byste vyjela stážovat?

Rok jsem působila v massachusettské všeobecné nemocnici v laboratoři reprodukční endokrinologie. Tam bych se vrátila. Potěšilo by mě stát s mými tamějšími kolegy u jednoho laboratorního stolu. Na druhou stranu je pak stejně velké potěšení vídat tyto kolegy tady na UK, kam řada z nich přijíždí přednášet.

Jaký jiný obor než váš stávající by připadal v úvahu, kdybyste si mohla znovu vybrat?

Zase bych volila medicínu a obor gynekologie a porodnictví. Roky, které jsem trávila na porodních sálech, byly pracovně jedny z nejšťastnějších let v mém životě. Jiný obor bych se nevybrala, protože medicína pro mě v pracovním životě znamená nejvíc.

klu

Prof. MUDr. Milena Králíčková, Ph.D.

- Od 1. února 2022 je rektorkou Univerzity Karlovy, a to 509. v pořadí.
- Vystudovala Lékařskou fakultu UK v Plzni, kde později působila jako proděkanka pro rozvoj a vedoucí jednoho ze dvou výzkumných programů Biomedicínského centra.
- Získala stipendium Fulbrightovy komise a akademický rok 1998–1999 strávila na Harvardově univerzitě v USA.
- V roce 2002 získala se svou dizertační prací *Studium vybraných defektů nervového, endokrinního a imunitního systému a jejich následků* doktorát v oboru anatomie, histologie a embryologie
- V roce 2002 atestovala v oboru gynekologie a porodnictví.
- Po doktorátu se na Gynekologicko-porodnické klinice Fakultní nemocnice v Plzni věnovala reprodukční medicíně, embryologické vědecké práci a zároveň vyučovala v Ústavu histologie a embryologie Lékařské fakulty v Plzni.
- V roce 2014 se stala prorektorkou pro studijní záležitosti UK, funkci zastávala až do letošního roku.
- Je vdaná, má dvě dcery.

Spustili jsme podcast Jednička On Air. Najdete ho na Spotify

Oddělení komunikace 1. LF UK ve spolupráci se studenty spustila svůj podcast s názvem Jednička On Air. Přístupný je na platformě Spotify, kde najdete již tři epizody. Střídat se zde bu-

dou hosté tradiční besedy – Křeslo pro Fausta 2.0 – a čtvrtletní rozhovory studentů s děkanem. Pořad Děkan aktuálně moderují studentka pátého ročníku všeobecného lékařství Eliška Hachová a student druhého ročníku všeobecného lékařství Jakub Černý, který vznik podcastu inicioval a na jeho realizaci se významně podílel.

V prvním rozhovoru studenti medicíny Eliška a Jakub společně s děkanem 1. LF UK prof. Martinem Vokurkou probrali náladu na fakultě, modernizaci studijního informačního systému, Kampus Albertov i řadu dalších témat ze života na naší fakultě.

Zeptejte se děkana

Jak hostu Křesla pro Fausta 2.0, tak děkanovi lze zasílat otázky, a to buď přes fakultní sociální síť, nebo přímo přes formulář, který naleznete zde: <https://bit.ly/3LXh3hI>.

Nebo využijte QR kódy:

mal

Formulář pro otázky

Jednička on Air na Spotify

Chcete vědět, co nového vás při studiu na fakultě čeká, ale nechce se vám číst podrobné zápisy ze zasedání našeho akademického senátu? Stejně jako v předchozím akademickém roce i letos najdete novinky z fakulty v Senátovinách. Mrkněte na fakultní web www.lfi.cuni.cz, sekce *O fakultě* > *Vedení fakulty* > *Akademický senát*.

Za poslední dva měsíce se konalo zasedání senátu jen v dubnu. Jednání začalo vystoupením děkana fakulty prof. Martina Vokurky, který informoval o aktuálně probíhajících akcích a řešených tématech. Důležitou součástí byly informace o podpoře ukrajinských studentů zasažených válkou. V současné době mohou současní studenti z Ukrajiny žádat o speciální stipendium univerzity a zároveň zájemci o studium mohou podávat přihlášky jako „freemovers“. Následovala živá diskuze o dalších možnostech, jak by fakulta mohla podpořit své studenty v české i anglické paralele.

Druhým zásadním bodem v projevu pana děkana bylo informování o vztazích a chování na fakultě. Představil stanovisko etické rady, která po schůzkách se všemi zúčastněnými shledala, že projednávané chování konkrétního, nejmenovaného učitele nebylo v souladu s etickým kodexem 1. LF UK. Děkan toto nevhodné chování odsoudil a představil první kroky, které by

mu měly do budoucna předcházet – disponujeme systémem anonymního hodnocení výuky, který jde přímo k rukám vedení, a zároveň budou už tomto ohledu zapojeni i studentští ročníkoví a kruhový zástupci.

Samotné jednání senátu mělo dva body. Prvním bylo administrativní zrušení již nepoužívaných doktorských studijních programů, které byly v minulém roce nahrazené novými. Druhým bylo pokračování diskuze o změnách a aktualizaci jednacího řádu akademického senátu.

Na závěr vystoupili zástupci z univerzitního senátu, kteří informovali o probíhajících akcích na univerzitě, z nichž naší fakulty se nejvíce týkala už zmiňovaná opatření na podporu ukrajinských studentů a podpora velkým investičním projektům, jako je Kampus Albertov.

Matěj Višňa, 4. ročník VL

V rámci stáží budou moci studenti z Ukrajiny navštěvovat jak vybrané teoretické ústavy, tak některá klinická výuková pracoviště.
Foto: archiv 1. LF UK

První medičky z řad ukrajinských uprchlíků se zapojí do výuky na Jedničce

1. LF UK se snaží pomáhat ukrajinským studentům medicíny od začátku ruské invaze. Mimo jiné pro ně otevřela možnost stážovat na fakultě jako „freemover“ ještě v aktuálně probíhajícím semestru. Prvních devět mediček z ukrajinských univerzit již splnilo kritéria, a budou se tak moci zapojit do výuky. Dle kapacit a svých jazykových schopností se zařadí buď do českého, nebo anglického studijního programu.

„Jako lékařská fakulta vnímáme kritickou situaci ukrajinských studentek a studentů lékařství na ukrajinských univerzitách. Těm, kteří přicházejí do naší země, bychom dle možností chtěli umožnit pokračovat aspoň v části výuky,“ vysvětluje děkan 1. LF UK prof. Martin Vokurka a dodává, že fakulta hodlá ukrajinské studenty medicíny podporovat dlouhodobě: „V delším časovém horizontu budeme připravovat pomoc nejen jednotlivým studentům, ale ukrajinskému lékařskému školství obecně, například i spolupracovat v oblasti distanční výuky. Jsme si vědomi, že mnozí z ukrajinských mediků pomáhají a budou pomáhat doma na Ukrajině. I u nich je třeba myslet nejen na první týden, ale také dlouhodobou pomoc.“

Teorie, praxe i čeština

Stáže jsou nyní garantovány do konce letního semestru. V jejich rámci budou moci studenti z Ukrajiny navštěvovat jak vybrané teoretické ústavy, tak některá klinická výuková pracoviště. Zároveň se budou učit česky, aby se mohli přihlásit k řádnému studiu v přijímacím řízení do studia v akademickém roce 2023/2024. Když uspějí, mohou si pak nechat některé předměty uznat, aby mohli rychleji postoupit do vyšších ročníků. Program „freemovers“ by měl pokračovat i v dalším, zimním semestru, jeho organizace se bude odvíjet podle situace na Ukrajině.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvolní na podporu ukrajinských studentů prostředky ve výši 150 milion korun. Univerzita Karlova nabízí studentům kromě stipendijní podpory také ubytování na kolejích a stravu.

Psychologická pomoc i stipendia

Na 1. LF UK v současnosti studuje 50 ukrajinských studentek a studentů v běžných studijních programech a dalších 150 se letos ke studiu na naší fakultě hlásí (z celkových letošních 6000 uchazečů). Kromě psychologické pomoci, kterou pro ně fakulta připravila ve spolupráci se Všeobecnou fakultní nemocnicí, si mohou studenti 1. LF UK zažádat o stipendijní podporu z důvodů přímých i nepřímých následků války na Ukrajině. Pro zahraniční studenty ohrožené nedemokratickými režimy, kteří již jsou zapsáni ke studiu na Karlově univerzitě nebo se na studium připravují, je určeno stipendium Václava Havla. Ani jedno z těchto stipendií není udělováno plošně, žádost vždy prochází individuálním posouzením.

Důležitá čísla a odkazy na pomoc:

- Informace o stipendiích 1. LF UK: www.lf1.cuni.cz/ > *O fakultě* > *Novinky* > *Podpora a pomoc v souvislosti s válkou na Ukrajině*
- Psychologická a krizová pomoc: www.lf1.cuni.cz/ > *O fakultě* > *Novinky* > *Psychologická a krizová pomoc studentům 1. LF UK v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině*
- Dary můžete zasílat na účet Nadačního fondu Univerzity Karlovy na bankovní účet 556677359/0800.
- Pomoc UK osobám dotčeným konfliktem na Ukrajině zde: ukrajine.cuni.cz/doma

mal

Studenti lékařských fakult pomáhají Ukrajině

Finanční sbírka na pomoc obětem konfliktu původně začala na půdě 3. lékařské fakulty UK díky spolku Trimed, kde během několika hodin vybrali více než jeden milion korun.

Na základě prosby Jana Finsterleho, studenta 5. ročníku

1. LF UK, jsme na ní u nás na fakultě v mžiku navázali. Sběrka pod vedením Spolku mediků českých a Jana Finsterleho pak dále pokračovala ještě následující měsíc. Nejenže bylo vybráno téměř 300 tisíc korun, za které byly nakoupeny zdravotnické potřeby všeho druhu, ale do materiální sbírky se od dárců sešel zdravotnický materiál v hodnotě více než 47 milionů korun!

Celkem bylo do postižených oblastí odesláno 328 palet zboží

o váze 295 000 kg, a to prostřednictvím dvou koridorů pomoci. Jeden zajišťovalo Velvyslanectví Ukrajiny a Dům národnostních menšin, další dopravu zajistili sami dárci. Zboží bylo dopraveno do skladů pomoci v Polsku a na sběrná místa organizovaná ukrajinským ministerstvem zdravotnictví.

Tímto děkujeme všem dobrovolníkům a zejména studentu Janu Finsterlemu za dokonale odvedenou práci a skvělý příklad ochoty pomoci těm, kdo to v tuto chvíli potřebují.

Alisa Shvest, předsedkyně Spolku mediků českých

Dámy z podatelny vypravily sedm dodávek

Nejen studenti, ale také vedení a pracovníci fakulty se rozhodli přispět Ukrajincům zasaženým válkou. Na podatelně děkanátu tak mohlo vzniknout sběrné místo pro materiální pomoc, kterou organizuje Velvyslanectví Ukrajiny a Dům národnostních menšin. Celkem odjelo z fakulty sedm dodávek s materiální pomocí všeho druhu – oblečením, jídlem, hygienickými a zdravotnický-

mi prostředky a léky nebo příslušenstvím všeho druhu, jako jsou spacáky, stany nebo „powerbanky“. Velký dík patří nejen všem, kteří se rozhodli přispět, ale také Zdeňce Matuškové a Květoslavě Hájkové z naší podatelny, které zvládly ve spolupráci s našimi řidiči vypravit tak velké množství zásilek.

red

Bake Sale for Ukraine

Foto: Medsoc

The Official LFI Charity Club organised a Bake Sale for Ukraine on the 7th of March outside the Dean's building from 12–3 pm.

As the situation in Ukraine worsened, we knew we had to do our part – however little it may be, to raise money for the people of Ukraine. We collaborated with LFI Medsoc and advertised the bake sale on our respective social media accounts. To see the students jump in on this cause, spread the word, and participate so enthusiastically was genuinely amazing!

Going into the bake sale, we had set a goal of around 4000 CZK to be raised. It initially seemed a bit ambitious compared to our previous bake sales but attainable nonetheless. We even had doubts if we would sell all of the baked goods. To everyone's pleasant surprise, not only did we sell out – but we also managed to raise 13000 CZK from the bake sale alone, and a generous donation of 5000 CZK from LFI Medsoc brought the final amount raised to 18000 CZK!

We decided to split the proceeds in half and donate it to the Charles University Endowment Fund (dedicated to helping Ukrainian refugees in the Czech Republic) and Spolek mediků českých (working towards supplying medical aid to people in Ukraine).

This event proved that people could make a difference, even with something as simple as baking a batch of cookies or just coming out and supporting the cause. The Bake Sale for Ukraine was a tremendous success. We want to express our sincere gratitude and appreciation – we couldn't have done it without the faculty's support and everyone who contributed in their unique manner, so thank you, we are grateful!

Manasvi Agrawal, Medsoc

Foto: Veronika Vachule Nehasilová

ESO představilo svoji činnost „erasmákům“

Už několik let se Erasmus Students' Office (ESO) díky finanční podpoře fakulty podílí na organizaci volnočasových aktivit pro studenty, kteří přes mezinárodní program Erasmus přicházejí studovat na naši fakultu. Po téměř dvouleté přestávce se náš tým pod vedením Mirky Machalové naplno pustil do přípravy akcí a výletů.

Letní semestr jsme zahájili posezením v Akademickém klubu r. LF UK s názvem „ESO Welcome“. Po krátkém kvízu a občerstvení jsme studentům z různých zemí Evropy představili, co od naší organizace mohou během svého studia očekávat. Chystáme

pro ně výlety do Karlových Varů, Českého Krumlova a výstup na Pravčickou bránu v Českém Švýcarsku.

Záhy po našem společném setkání ve Faustově domě jsme se společně zúčastnili „Sightseeing tour“ po Praze, během které nám průvodce ukázal Staré Město a Josefov. Zavítáme také do Národního divadla, abychom našim zahraničním spolužákům ukázali i trochu z naší české kultury.

Peter Arvai, 3. ročník VL

Studenti z Ukrajiny a Ruska se sešli ve Faustáku

Spolek mediků českých se 8. března zúčastnil setkání několika studentů z Ukrajiny a Ruska v duchu vzájemné přátelské podpory a zároveň pro odreagování od současné situace. Během přátelské diskuze jsme přišli na několik způsobů, kterými by mohla fakulta a univerzita těmto studentům pomoci.

Ad stipendium pro studenty zemí postižených válkou

Studenti si stěžovali na nepřehlednost informací, jakým způsobem mohou stipendium získat. V případě jednoho spolužáka ho s potřebnými dokumenty posílali z děkanátu na rektorát a zase zpět. Studenti by uvítali přehlednější postup, jak stipendium získat.

Ad univerzitní poradenství v administrativních záležitostech

Velké množství studentů, zejména prvků se ztrácí v administra-

tivních záležitostech kolem zařizování víz a jiných, ve kterých jako cizinci nemají dostatečné znalosti. Proto bych ráda navrhla zřízení administrativní pomoci pro tyto účely například na UK Pointu.

Ad kariérní zprostředkování – překládání

Jelikož je velká část studentů kvůli nastalé situaci ve finanční tísní a kvůli studiu si nemohou najít vhodnou brigádu, bylo by ze strany univerzity příhodné, aby jim zprostředkovala pracovní nabídky vhodné ke studiu. Například právě tito studenti by mohli překládat v rámci pomoci uprchlíkům. Překladaatelů v těchto jazycích není příliš mnoho.

Alisa Shvets, předsedkyně SMČ

Doc. Olga Dlouhá, emeritní přednostka Foniatrické kliniky 1. LF UK a VFN

Na naší fakultě jsem prožila studentská léta a zůstala jsem jí věrná snad v dobrém smyslu pro ostatní i pro mne. Tehdejší studium znamenalo velký respekt k autoritám a naši pokoru z nevědomosti. Po promoci jsem nastoupila na Foniatrickou kliniku jako sekundářka. Prof. Karel Sedláček mne překvapil otázkou, zda se zajímám o fyziku, a během rozhovoru přelétal nad vonící kávou v jeho pracovně krásný papoušek. Pan profesor totiž studoval fonační mechanismy i u ptáků. Jeho zájmy byly široké: například jsem mohla vidět, jak preparuje na rudém sametu pod mikroskopem skalní kosti Přemyslovců, které pak popisoval prof. Emanuel Vlček.

Sedláček mne později učil vyšetřovat sluch u dětí jedním z prvních přístrojů BERA v republice. Fyzika a zejména akustika jsou pro obor foniatrie důležité. Současné generaci mediků asi připadají vzpomínky na tehdejší až renesanční osobnosti komické, ale tyto autority měly velkou zásluhu o vybavení klinik novými přístroji.

Náš obor zaměřený na poruchy komunikace letos slaví 100 let od založení prof. Miloslavem Seemanem. Je interdisciplinární. Díky

stáží na naší Neurologické klinice a vlivu prof. Alexeje Nováka se zabývám neurovývojovými poruchami řeči.

Foniatrická klinika se stala centrem pro vývojové dysfázie. Prof. Soňa Nevšímalová je mou blízkou spolupracovnicí.

Na 1. LF přednáším od konce 90.

let. Pro současnost a budoucnost rozvíjíme zejména obor audiologie, který je potřebný pro sluchovou protetiku (sluchadla, kochleární implantáty).

Vyvíjíme originální centrální sluchové testy v češtině a spolupracujeme s Klinikou ORL a chirurgie hlavy a krku 1. LF UK a FN Motol.

Jsem opravdu ráda, že jsem zažila tradiční medicínu i obrovský rozvoj technologií, které zasahují do všech oborů. Současným medikům přeji, aby nové informace uměli vstřebat a využít ve své budoucí činnosti.

Foto: archiv VFN

Všichni chtěli pracovat na své závislosti

Ve stanu Smokefree vzdělávaly veřejnost o kouření medičky 1. LF UK Anna Jenčíková z 2. ročníku a Anna Herdová z 6. ročníku všeobecného lékařství.

Medici 1. LF zapojení do aktivity Smokefree (projektu, v jehož rámci medicí z 1. LF UK na různých akcích pro veřejnost vzdělávají návštěvníky v oblasti kouření) se zúčastnili charitativního běhu. Závod pořádala iniciativa Proběhni.se v Kunratickém lese v sobotu 30. dubna pro Nadační fond České srdce. Startovné, na kterém se vybralo přes 250 000 korun, bude použito na financování lékařské pomoci v rozvojových zemích. Závodníci měli možnost se zastavit ve „vyšetřovacím městečku“, jehož součástí byl i stánek Smokefree. Ve spolupráci s Centrem pro závislé na tabáku III. interní kliniky – kliniky endokrinologie a metabolismu 1. LF UK jsme s kolegyní nabízely informace kuřákům i jejich blízkým o léčbě závislosti na tabáku, všichni si u nás mohli změřit oxid uhelnatý ve výdechu a vybrat si z řady letáků a informačních brožur. Zastavilo se u nás 26 lidí ve věku od 11 do 59 let. Nejvíce nás překvapilo, že téměř všichni chtěli pracovat na své závislosti a zajímali se o informace, které jsme jim poskytovaly, sami se aktivně vyptávali a sdělovali nám svoje zkušenosti.

Anna Jenčíková, 2. ročník VL

Vladimir Kratky: hostující profesor s českým občanstvím

Hostující profesor na 1. LF UK pro oblast okuloplastických výkonů doktor Vladimír Kratky spolupracuje s Oční klinikou 1. LF UK a ÚVN od roku 2015 a od roku 2017 na klinice přednáší. Podílí se nejen na postgraduální výuce v oftalmologii, ale distančně i na pregraduální výuce – zde vyučuje především v anglické paralelce zubního lékařství okuloplastickou problematiku. Organizuje celodenní postgraduální kurzy na téma poruch víček a onemocnění očníce.

Přednáší i na celostátních kongresech. Každoročně se distančně zúčastní také kongresu Live a Video Surgery pořádaného Oční klinikou 1. LF UK a ÚVN.

Spolu s lékaři z fakultní oční kliniky se podílí na odborných pracích, provádí anglickou korekturu našich anglických publi-

kací a své zahraniční texty afluje k 1. LF UK. Na klinice působí jako zahraniční konzultant. Realizuje přímou konziliární i superkonziliární činnost a indikuje a operuje připravené pacienty s okuloplastickou problematikou.

Kmenovým pracovištěm doktora Vladimíra Kratkeho je oftalmologická klinika na Queen's University v Kingstonu. Jako bývalý prezident a nynější člen Canadian Society of Oculoplastic Surgery a významný člen americké i evropské společnosti okuloplastické, orbitální a rekonstrukční chirurgie navrhl a prosadil konání výročního sjezdu ESOPRS (European Society of Ophthalmic Plastic and Reconstructive Surgery) v roce 2023 v Praze.

Vladimír Kratky má české občanství a mluví česky. V současnosti je sám postgraduálním studentem se zaměřením na experimentální chirurgii.

red

Profesor David N. Weisstub obdržel titul doctor honoris causa Univerzity Karlovy

Foto: Vladimír Šigut

Přední světový odborník na etiku, bioetiku, právo a duševní zdraví David Norman Weisstub obdržel ve Velké aule historické budovy Karolina čestnou vědeckou hodnost doctor honoris causa. Titul mu byl udělen za mimořádný dlouhodobý přínos v oblasti etiky a bioetiky a za dlouhodobou spolupráci s Univerzitou Karlovou, zejména s 1. LF UK. Spoluzakládal například společnou etickou platformu UK a Mezinárodní akademie lékařské etiky a veřejného zdraví.

Prof. Weisstub již ve věku sedmnácti let promoval s vyznamenáním na Columbia University v New Yorku v oboru filozofie a dále pokračoval postgraduálním studiem filozofie a teologie na této univerzitě a na Torontské univerzitě. Následně promoval

na právnické fakultě na Yale a habitoval se na Berkley College, kde zavedl kurz pod názvem Právo ve filozofii a literatuře.

Roku 1992 byl na Institutu Philippa Pinela a Montrealské univerzitě jmenován vedoucím katedry psychiatrického práva a biomedicinské etiky a byl mimořádným profesorem v ústavu gerontologie na McGillově univerzitě v Montrealu. Z Institutu Philippa Pinela odešel roku 2018 a od té doby působí jako přidružený profesor na katedře psychologie Quebecké univerzity rovněž v Montrealu.

Prof. Weisstub založil časopis International Journal of Law and Psychiatry (IJLP), který je ve svém oboru celosvětově uznávaným, a po čtyřicet let v něm zastával funkci šéfredaktora. Navíc stál jako hlavní redaktor u zrodu osmdesátisvazkové knižní edice International Library in Ethics, Law and the New Medicine, která je považována za jednu z nejvýznačnějších vědeckých a edičních počínů na poli bioetiky.

Jako světově uznávaný odborník na právo a duševní zdraví byl David N. Weisstub hostem více než stovky univerzit po celém světě či řady předních odborných společností. Nezanedbatelný je také jeho přínos v oblasti lidských práv, zejména jeho úloha poradce v sekci pro soudní lékařství a boje proti mučení Světové asociace psychiatrů.

red

Des Richardson is a multi-disciplinary medicinal chemist, biochemist and pharmacologist.
Foto: Olga Bražínová

Světově uznávaní odborníci přednáší na Jedničce. Vítáni jsou všichni doktorandi i řešitelé biomedicínských projektů

Kurz Novinky v biomedicínském výzkumu je sestaven z přednášek zahraničních a domácích, světově uznávaných odborníků. Jedná se o jeden z doporučených volitelných kurzů pro doktorandy v programech Biochemie a patobiochemie a Fyziologie a patofyziologie člověka. Vítáni jsou i studenti jiných doktorských studijních programů, školitelé i řešitelé biomedicínských projektů. Zatím poslední dvě přednášky dali v Síni Coriových hostující profesor George Grunberger z Detroitu a profesor Des Richardson z Brisbane.

George Grunberger: Incretins, Twincretins...What's Next?

Jean La Barre coined the word "incrétine" in 1932; in 1986 a reduced incretin effect in patients with type 2 diabetes was reported. In 1993 it was shown that, in patients with poorly controlled type 2 diabetes, a single exogenous infusion of an incretin (GLP-1) increased insulin levels in a glucose-dependent manner and normalized fasting hyperglycemia. By 2005 and 2006 clinicians were able to use GLP-1 receptor agonists and DPP-4 inhibitors, respectively, to improve glucose control in their patients with type 2 diabetes by enhancing the incretin effect. The unexpected beneficial effects on cardiovascular and renal complications as well as weight loss in these patients has revolutionized our approaches to managing type 2 diabetes. Future introduction of dual and triple agonists to clinical

practice promises even greater improvements in care of patients with type 2 diabetes and obesity.

Des Richardson: Breaking the cycle

Pancreatic cancer is characterized by dense stroma that hinders treatment efficacy, with pancreatic stellate cells being a major contributor to this stromal barrier and disease progression. Activated pancreatic stellate cells release hepatocyte growth factor (HGF) and insulin-like growth factor (IGF-1) that induce cancer cell proliferation, metastasis and resistance to chemotherapy. We demonstrated that the metastasis suppressor, N-myc downstream regulated gene 1 (NDRG1) is a potent inhibitor of HGF and IGF-1 signalling and also potently reduces the key drivers of cancer cell migration and metastasis, namely GLI1. The novel clinically trialled anticancer agent, di-2-pyridylketone 4-cyclohexyl-4-methyl-3-thiosemicarbazone (DpC), which upregulates NDRG1, potentially de-sensitized pancreatic cancer cells to ligands secreted by activated pancreatic stellate cells. Uniquely, DpC was selectively cytotoxic against pancreatic cancer cells, while "re-programming" pancreatic stellate cells to an inactive state. Thus, targeting NDRG1 can effectively break the oncogenic cross-talk between pancreatic cancer cells and pancreatic stellate cells to improve therapeutic outcomes.

red

Řím dýchá současně historii i elánem. Ve kterém jiném městě byste si zahráli basketbal hned vedle skvostného Kolosea?
Foto: archiv autorky

Neobyčejný půlrok v Itálii s přestávkami na „uno café normale“

Díky programu Erasmus jsem dostala příležitost studovat půl roku na univerzitě Tor Vergata v Římě. Kdo by kdy řekl, že se mým přechodným domovem stane právě Apeninský poloostrov? Já rozhodně ne! Představovala jsem si samu sebe v různých destinacích, ale tohle místo mě opravdu nenapadlo, snad proto, že před rokem jsem italsky uměla „buongiorno“, „si“, „pizza“ a „fettuccine“. Nic víc! Na Erasmus jsem vyrazila se svojí velmi dobrou kamarádkou Karin.

Celý pobyt bych nazvala takovým dobrodružným chaosem. Už před odjezdem jsme měly problém sehnat ubytování, protože na internetu je těžké odlišit podvod od relevantní nabídky. Jelikož jsme byly ve svatém městě, vyhledaly jsme pomoc u jeptišek, které nás ubytovaly za rozumnou cenu. Nebyly jsme sice v klášterě, ale měly jsme značně omezenou svobodu: žádné návštěvy a večerka. Zkrátka pro Erasmus to nebylo optimální místo k bydlení. Jeptišky neuměly anglicky, takže jsme se většinou dorozumívaly rukama a nohama, přesto jsme se s jeptíškami rády bavily. Zvykem bylo, že když jsme procházely vrátnicí, měly jsme připravenou nějakou italskou větu a po ruce italský

slovník. Po 10 dnech jsme našly byt, kde jsme bydlely do konce Erasmu.

Proces adaptace

První dny v Římě nás naučily používat Google Translate a Google Maps. Samé „buongiorno“ a špatně značené památky. Nevím, jak se tam lidi pohybovali před vynálezem internetu, protože turista bez průvodčího a bez internetu je tam ztracený turista. Ale po měsíci začnete nějak chápat, jak to zhruba funguje, a už vás nepřekvapuje, že autobus nepřišel nebo že jede jinudy nebo že konečná zastávka je o pět zastávek dřív, než má.

Zvláštní je, že vám to přestane vadit, a vy najednou pochopíte italskou národu. Není kam pospíchat.

Asi za to může atmosféra města nebo fakt, že Řím dýchá současně historií i elánem. Ve kterém jiném městě byste si zahráli basketbal hned vedle skvostného Kolosea? Umíte si představit, co všechno ty památky zažily? Panteon, Fontana di Trevi, Vittoriano! Řím však nejsou jen památky, je to opravdové epicentrum italského života. Večer jsme rády chodily do městské oblasti vedle Tibery – Trastevere, kde je ohromná síť restaurací, barů, živé hudby. Jednoduše dokonalé místo, kde si užít Itálii. Italský život prostě musíte milovat. Ráno vstávat nejdřív v půl osmé a končit kolem dvanácté, samozřejmě s přestávkami na „uno café normale“. Já rozhodně nejsem ranní ptáče a miluju kafe, takže jsem do této rutiny skočila po hlavě. Ani nevím, kdy to přišlo, ale najednou jsme s mou kolegyní každý den profitovaly z poobědního „aperitivo“ a na večeri jsme degustovaly různé druhy pizz a vín. Proces adaptace byl u konce.

Ani nevím, kdy to přišlo,
ale najednou jsme s mou
kolegyní každý den profitovaly
z poobědního „aperitivo“ a na
večeri jsme degustovaly
různé druhy pizz a vín.

Nemocnice Tor Vergata

V pracovní dny jsme jako správné medičky stážovaly na různých odděleních interní medicíny. Hlavním problémem byl jazyk. Najít anglicky mluvícího Itala, je asi jako najít čínsky mluvícího Čecha, ale jelikož Italové výrazně gestikulují, častokrát pochopíte to podstatné jen z gest. Doktoři byli vždy v dobré náladě, někteří se nám doopravdy snažili něco předat ze svých zkušeností. Během jednotlivých stáží v nemocnicích jsme si všimly, že italská národa bere za své u pacientů i doktorů. Za celý čas jsme tam nepotkaly nikoho podrážděného, nespolečného. Tam prostě panuje klid a pohoda.

Kde jsme všude byly?

Protože škola v Římě nebyla tak stresující jako u nás, víkendy jsme využily k cestování. Je jedno, jak dobře si cestu naplánujete, vždy se musí něco pokazit. My jsme to pak nazývaly „turistickou taxou“. Italové jsou prostě obchodníci a jedno se tam nedá – ušetřit. S každým našim výletem se pojí historka, které se teď už jenom smějeme (od předražené nejedlé pizzy ve Frascati, přes snídani v Neapoli, které jsme se nikdy nedočkaly,

setkání s revizory v Perugii, kteří na nás málem zavolali policii, až po předražené taxíky).

Všechno to za to ale stálo! Dovolila bych si říct, že jsme toho prošly celkem dost, i když bych chtěla víc. Na jihu jsme se podívaly do Pompejí a do Neapoli, navštívily jsme i překrásnou Florencii, Pisu, Peruggiu, Tivoli, Frascati, pohádkové Benátky, Miláno či Padovu a nesmělo chybět pověstné Lido di Ostia s nádhernými plážemi. Každé město je v něčem jiné, ani jedno se nepodobá tomu druhému, zkrátka je úplně jedinečné. Vůbec se nedá popsat v tomto krátkém článku, co všechno jsme prožily a jak báječné to bylo! Do Itálie jsem se jednoduše zamilovala. A přes léto bych tam ráda zavítala zas!

Miroslava Machalová, ročník VL

Protože škola v Římě nebyla tak stresující jako u nás, víkendy jsme využily k cestování. Foto: archiv autorky

Zlatá promoce budí emoce

Téměř šedesát absolventů 1. LF UK se v sobotu 23. dubna sešlo ve velké aule Karolina, aby si po padesáti letech od promoce zopakovali jedinečný okamžik slavnostního zakončení studia medicíny. Lékaři a lékařky se i tentokrát sjeli nejen z České republiky, ale z celého světa, aby potkali své bývalé spolužáky a zavzpomínali na dobu, kterou shodně označují jako absolutně bezstarostnou. 1. LF UK pro své absolventy přichystala po skončení ceremoniálu přípitek se stávajícími pedagogy a s děkanem fakulty prof. Martinem Vokurkou, který zde v neformální atmosféře všem poděkoval za významný přínos jejich dosavadní práce a připil všem na zdraví.

MUDr. Hardy Witanto, praktické lékařství

Pocházím z Indonésie, ale po škole jsem zůstal žít tady. Stále ordinuji v Krásné Lípě.

Když jsem přijel před padesáti lety do Prahy studovat, v Indonésii začal politický puč a pak už jsem se vrátit nesměl. Studium na 1. LF UK bylo bezstarostné. Nejtěžší byla jednoznačně anatomie, to nešlo ošidit, museli jsme si to opravdu zapamatovat. Zkoušel mě profesor Borovanský osobně.

MUDr. Miloslava Kučerová, praktické lékařství

Nejkrásnější léta, byli jsme mladí, a i když bylo studium náročné, byl to opravdu hezký život. Dnešní mladí to mají těžší. Zrovna jsem zaučovala novou lékařku, která bude přebírat moji praxi. Bylo mi jí trochu líto, když jsem si uvědomila, jaké

penzum znalostí musí mít a při tom zvládnout tu velkou administrativu. Jsem dnes vlastně první týden v důchodu. Bylo to tu moc fajn, spolužáky jsem poznala, svou spolubydlící z koleje jsem přivezla s sebou, bydlely jsme na Větrníku.

doc. MUDr. Petr Hausner, CSc., imunologie, nádorová imunologie a onkologie

Přijel jsem do Čech jen kvůli promoci, abych se mohl setkat s klukama z kruhu. Nyní žiji v USA. Přes melanomovou poradnu a léčbu melanomů jsem se dostal k nádorové imunologii a poté k onkologii. Za třicet let jsem v USA vychoval na dvě stě mladých onkologů. Studium na 1. LF bylo vynikající, zejména vzpomínám na teoretické obory. Šest let studia bylo to nejkrásnější, být jako mladý člověk v kontaktu s významnými osobnostmi medicíny, to je k nezaplacení. Koncentrace osobností na naší fakultě je vyšší než na jiných vysokých školách, vzpomínám například na profesora Ctirada Johna.

MUDr. Martina Svárovská, interní lékařství

V nemocnici jsem pracovala jen pár let, protože jsem chtěla mít čtyři děti. Pak jsem působila v interní ambulanci na Dobříši a přibrala si ještě ambulanci praktické medicíny. V posledních letech jsem pracovala jako pedagogický dohled nad mladými lékaři, kteří neměli ještě atestaci. Ti teď odatestovali, jsou moc šikovní. Na školu vzpomínám moc ráda, studium mě bavilo, dobře mi to šlo. Měla jsem velké štěstí na lodi z kruhu i učitele. A tady se mi to moc líbilo, i slzu jsem uronila.

Foto: Olga Bražínová

Setkání bývalých zaměstnanců fakulty nastartováno

Dne 22. března 2022 proběhlo ve Faustově domě velmi milé setkání s bývalými zaměstnanci 1. LF UK. A již tradičně je přišli pozdravit děkan 1. LF UK prof. Martin Vokurka a tajemnice 1. LF UK Ing. Tereza Lukášová. Celá akce proběhla v příjemné atmosféře a na všech bylo patrné, že se po dvouleté odluce způsobené covidem-19 opět velmi rádi vidí. Posedět, popovídat si, dozvědět se novinky, ale také zavzpomínat přišlo na tři desítky našich bývalých zaměstnanců. Věříme, že se další setkání uskuteční již v obvyklém termínu v příštím roce.

Martina Lacinová,

Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky

Vše pro pacienta, vše pro studenta. Na I. klinice TRN to platí už 90. let

WHO stále považuje tuberkulózu za světovou zdravotní hrozbu. Každoročně na ni zemře 1,4 milionu lidí, převážně v méně rozvinutých zemích světa. U nás zemře na tuberkulózu každý rok zhruba 20 lidí – většinou se jedná o případy, kdy je nemoc diagnostikována pozdě, mnohdy ji objeví pitevní nález. Jedním z pracovišť, kde se toto onemocnění léčí, je I. klinika tuberkulózy a respiračních nemocí 1. LF UK a VFN. Historii její 90. leté historie připomněl během přednáškového odpoledne v lékařském domě čerstvě emeritní přednosta kliniky prof. Jiří Homolka. Z jeho přednášky čerpáme i na následujících řádkách, kde přibližujeme hlavně význam prvních dvou přednostů kliniky.

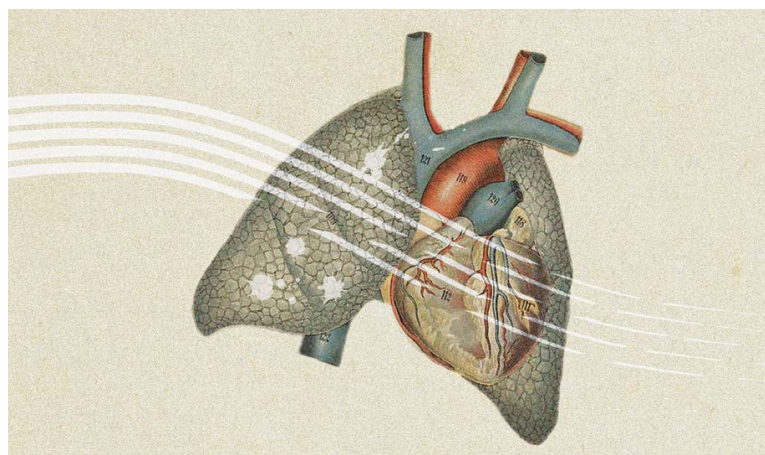
Klinika vznikla jako Ústav pro studium tuberkulózy při Karlově univerzitě v roce 1932 z podnětu prof. Jaroslava Jedličky, který je u nás považován za zakladatele ftizeologie. Tehdejší ústav byl vůbec prvním pracovištěm, které se v Československu zabývalo výukou mediků v oblasti tuberkulózy. Jeho sídlem byla do roku 1942 dnešní Fakultní nemocnice Bulovka, poté se pracoviště kvůli Němcům, kteří Jaroslava Jedličku a jeho kolegy z Bulovky vystrnadili, na tři roky přemístilo do provizorní barákové nemocnice v Motole. V roce 1945 se již jako klinika 1. lékařské fakulty přesouvá do Kateřinské ulice 19. Lékaři a další zdravotníci zde v pětipatrové budově disponovali 72 lůžky, ale v roce 2009 došlo ke zrušení lůžkové části a redukce kliniky na ambulantní zdravotnické zařízení.

Díky velikému úsilí současného přednosty doc. Jiřího Votruby a vrchní sestry Bc. Kateřiny Lípové získala klinika lůžka po II. oční klinice v areálu VFN. Na novou adresu se přestěhovala v roce 2012 a k dispozici zde má 16 standardních lůžek a pět lůžek intermediární péče. Při zhoršení stavu mohou být pacienti naopak přeloženi na KARIM 1. LF UK a VFN.

Nejdéle vedl kliniku její zakladatel prof. Jaroslav Jedlička, a to v letech 1932 až 1961. Jaroslav Jedlička, kromě toho, že založil kliniku i obor zaměřený na tuberkulózu a v roce 1950 vydal pro studenty rozsáhlá skripta o této nemoci, se věnoval také historii medicíny. Sepsal například pozoruhodnou, byť nevydanou monografii o historii tuberkulózy, ve které prameny ponechal ve svém původním jazyku, ať už hebrejštině, řečtině nebo latině. Zabýval se také osobou Jana E. Purkyně a jeho významem pro českou medicínu.

Korunní princ s mezinárodním renomé

Doc. Ladislav Levinský, korunní princ otce zakladatele, jak ho nazval prof. Homolka, figuroval na pozici přednosty od roku 1961 až do roku 1978. Nese řadu zásluh na rozvoji kliniky. Vybudoval mykobakteriologickou laboratoř, rozšířil zaměření

kliniky – začal se věnovat například sarkoidóze a intersticiálním plicním procesům. Rozvíjel také využití zobrazovacích metod, konkrétně tomografu. I v totalitní době udržoval kontakty se zahraničím, díky čemuž mohl v Praze uspořádat 3. celosvětové sympozium o sarkoidóze. Doc. Levinský vynikal erudiicí nejen v medicíně, ale i v umění. Prof. Homolka například vzpomíná, že během vánoční besídky z hlavy recitoval Goethova Fausta. V rozvoji kliniky a jejích zaměření pokračovali nejen přednostové, ale i další pro kliniku významní lékaři. Doc. František Macholda se například začal věnovat bronchogennímu karcinomu, jenž je hlavním odborným zájmem současného přednosty doc. Jiřího Votruby. Doc. Jitka Petříková jako první prováděla na klinice bronchoskopii. V oblasti sarkoidózy na doc. Levinského navázali dr. Vratislav Altmann a doc. Vladimír Votava, který působil v letech 1990 až 1998 na klinice jako přednosta. Během její existence vznikla na klinice řada odborných publikací se zaměřením na uvedené obory.

Lékaři dnešní I. kliniky tuberkulózy se považují za žáky prof. Jaroslava Jedličky, věrni jeho zásadám: vše pro pacienta, vše pro studenta, zavádění nových metod, výzkum, publikování.

mal

Medik 1. LF UK poslal Karlovku pro Palachův pohár

Foto: archiv UK

V prvním ročníku univerzitní hokejové ligy zvítězil tým UK Hockey Prague. Po vítězství v základní části soutěže i play-off získal prestižní Pohár Jana Palacha. Rozhodující gól dal v prodloužení student 1. LF UK Martin Dlabola.

V té chvíli sledovalo rozhodující duel ve vršovickém Edenu na 1400 diváků a medik Martin Dlabola rozpoutal po vstřelení posledního gólu zápasu v hale totální euforii. Univerzitní tým získal nejen Palachův pohár, ale také druhé místo v Evropské univerzitní hokejové lize (EUHL – European University Hockey League). Gratulujeme všem hráčům UK týmu, ale pro fakultu je jedničkou hráč s číslem osm – Martin Dlabola!

Basketbalistky vyhrály univerzitní ligu

Studentky 1. LF UK Sarah Nicol Gallasová a Emma Lukačevičová připsaly v ženském basketbalu důležité body univerzitnímu týmu. Hráčky UK mají na poli univerzitních soutěží další sportovní úspěch.

Zatímco v prosinci ovládli sportovci z Karlovky první ročník univerzitní fotbalové ligy, o víkendu na ně vítězstvím na turnaji Final Four navázaly basketbalistky UK. „Holky sbírají úspěchy jak na běžícím páse, a to v obrovské konkurenci,“ řekl po vítězství učitel Ondřej Trnka z Ústavu tělesné výchovy 1. LF UK. V prvním ročníku univerzitní ligy porazily na turnaji čtyři nejlepších družstev v Olomouci v semifinále výběr Ostravské univerzity a ve finále i domácí tým Univerzity Palackého v Olomouci. Bezkonkurenční tým pod vedením trenérky Jany Mülle-

rové z Katedry tělesné výchovy Právnické fakulty UK neprohrál od roku 2016 ani jeden soutěžní zápas. V červnu je čekají České akademické hry a v červenci Evropské univerzitní hry v Polsku. Gratulujeme a držíme palce.

Třetí místo je mužů je také skvělé

Úspěch oslavil i mužský univerzitní tým, který skončil v semifinále a v zápase o třetí místo porazil VŠE. Na Final Four zastupovali 1. LF UK studenti Vojtěch Bednář a Michael Hartig, v osmi předchozích utkáních byli ale důležitou součástí týmu také další studenti z Jedničky: Marco Svitek, Martin Němec a Christophe Reymond z anglické paralelky. dodal Ondřej Trnka, který trénuje univerzitní mužský basketbal spolu s Tomášem Jarošem z Matematicko-fyzikální fakulty UK.

Volejbalový turnaj ovládly týmy 1. LF UK

Na konci března se v hale Sportovního centra UK Hostivař konal volejbalový turnaj Hostivařská smeč pořádaný Ústavem tělesné výchovy 1. LF UK, zejména tamní pedagožkou Zuzanou Vítovou.

Volejbalového klání se zúčastnilo osm týmů ze tří pražských lékařských fakult a také Přírodovědecké fakulty UK. Vítěznou smeč zasadil tým CharLFUK, který byl (samozřejmě) z 1. LF UK. V týmu hráli vždy dva muži a čtyři ženy. Osmé místo připadlo druhému týmu 1. LF UK s nejoriginálnějším názvem Ethylismus incipiens. Všichni se těšili z výher, kterými byly poukazy do Hostivaru a propagační předměty 1. LF UK.

klu

Foto: 1. LF UK

Ze zkoušek rovnou na závody

Tréninky výškařů jsou velmi pestré, zaměřují se na rychlost, odrazy, přechod laťky i gymnastickou přípravu.
Foto: archiv Patricie Burajové

Studentka 3. ročníku ergoterapie Patricie Burajová se dříve věnovala atletickému víceboji, ale z časových důvodů se začala specializovat jen na jednu, svoji nejsilnější disciplínu – skok vysoký. Svěrenkyně bronzového medailisty z Olympijských her v Athénách Jaroslava Báby má ambice umísťovat se na závodech na stupních vítězů, i když na ně mnohdy pospíchá přímo ze zkoušek.

Dříve jste se věnovala atletickému víceboji – v halovém pětiboji jste například získala na mistrovství republiky v juniorské kategorii stříbrnou a bronzovou medaili. Asi zhruba v posledních dvou letech se zaměřujete výlučně na skok vysoký. Co vás k této změně vedlo?

Na skok vysoký jsem se začala zaměřovat kvůli studiu na 1. LF, tréninky na víceboj jsou více časově náročné, a proto pro mě bylo jednodušší začít se specializovat jen na jednu disciplínu. A skok vysoký byl mou nejsilnější a nejoblíbenější disciplínou.

Stiháte se tedy nyní připravovat na závody dle vašich a trenérových představ, nebo musíte i teď dělat nějaké kompromisy? Například během zkouškových období?

Občas musíme udělat kompromisy v přípravě, jedná se hlavně o náplň a rozložení tréninků, a to převážně v době praxí. Ve zkouškovém období už bývají závody, a je tak jednodušší propojit trénování a přípravu na zkoušky. I když se mi občas minulý rok stávalo, že jsem ze zkoušky pospíchala přímo na závody.

Skok vysoký v sobě spojuje nutnost fyzické zdatnosti a technické preciznosti. Jak vypadají tréninky?

Jsou velmi různorodé, zaměřujeme se na rychlost a trénink odrazů, přechod laťky a gymnastickou přípravu.

V kategorii do 22 let jste získala ve skoku vysokém na mistrovství republiky jednu zlatou a jednu bronzovou medaili. S přechodem do kategorie žen vaše konkurence zřejmě znatelně vzrostla.

Už v dorosteneckém a juniorském věku jsem se účastnila závodů

pro dospělou kategorii. V atletice je běžné, že spolu obě věkové kategorie závodí, proto se přechodu neobávám. Absolvovala jsem během zimní halové sezony několik meetingů a na mistrovství republiky jsem se umístila na 4. místě, což hodnotím velmi kladně. Chtěla bych se v budoucnu pokusit opět i o medailové umístění.

Zúčastnila jste se také Akademického mistrovství ČR. Jak se vám tyto závody líbily a jak jste byla spokojena se svojí formou? Akce se mi velmi líbí, ráda vždy reprezentuji naši univerzitu. Akademické mistrovství bývá pokaždé skvěle zorganizované. Tuto zimu bylo mistrovství velmi brzo a jednalo se tak o můj první závod sezóny. Se svým výkonem jsem spokojená, protože jsem ještě závodila z plného tréninku.

Čtenáři neznalí věci by mohli mít o akademickém mistrovství mylnou představu a myslet si, že jde o poloamatérský meeting. S jakými soupeřkami jste se tam setkala?

Závodní listina se velmi často podobá běžným atletickým závodům. Na akademickém mistrovství jsem závodila například se svojí tréninkovou kolegyní Michaelou Hrubou, která má úspěchy i na světové úrovni a je několikanásobnou mistryní České republiky.

Patricie Burajová (první zprava) by chtěla i v budoucnu závodit o medailové umístění.
Foto: Soňa Maléterová

Které závody vás v nejbližší době čekají a jaké máte cíle pro letošní rok?

Nyní probíhá příprava na letní sezónu. První závod bych měla absolvovat během května. Během této sezóny bych se chtěla pokusit o zlepšení svého osobního maxima a bojovat o co nejlepší umístění na mistrovství republiky.

Trénujete v USK Praha s bývalým olympionikem a držitelem bronzové medaile z Athén. Jaký je to trenér?

Jaroslav Bába je výborný trenér. Je klidný, podporuje nás a motivuje k lepším výkonům. Díky svým zkušenostem nás dokáže podpořit i během závodů a umí nás na každý závod výborně připravit a naladit.

mal

Blahopřejeme k březnovým a dubnovým výročím

prof. MUDr. Davidu Školoudíkovi, Ph.D.,
z Neurologické kliniky I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Jaroslavě Duškové, CSc.,
z Ústavu patologie I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Františku Antošovi, CSc.,
z Chirurgické kliniky I. LF UK a FN Bulovka

prof. MUDr. Romaně Ryšavé, CSc.,
z Kliniky nefrologie I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Martinu Matoulkovi, Ph.D.,
z III. interní kliniky – kliniky endokrinologie a metabolismu
I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Pavlu Klenerovi, DrSc.,
z I. interní kliniky – kliniky hematologie I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Karlu Šonkovi, DrSc.,
z Neurologické kliniky I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Richardu Češkovi, CSc.,
III. interní kliniky – kliniky endokrinologie a metabolismu
I. LF UK a VFN

Cena Bedřicha Hrozného pro prof. Václava Smrčku

Prof. MUDr. Václav Smrčka, CSc., se svým týmem získal Cenu Bedřicha Hrozného za tvůrčí počín za knižní publikaci *Health and Disease in the Neolithic Lengyel Culture*.

Čestný doktorát pro prof. Davida N. Weisstuba

Prof. David Norman Weisstub obdržel čestný doktorát Univerzity Karlovy za mimořádný dlouhodobý přínos v oblasti etiky a bioetiky a za dlouhodobou spolupráci s Univerzitou Karlovou, a to především s I. lékařskou fakultou.

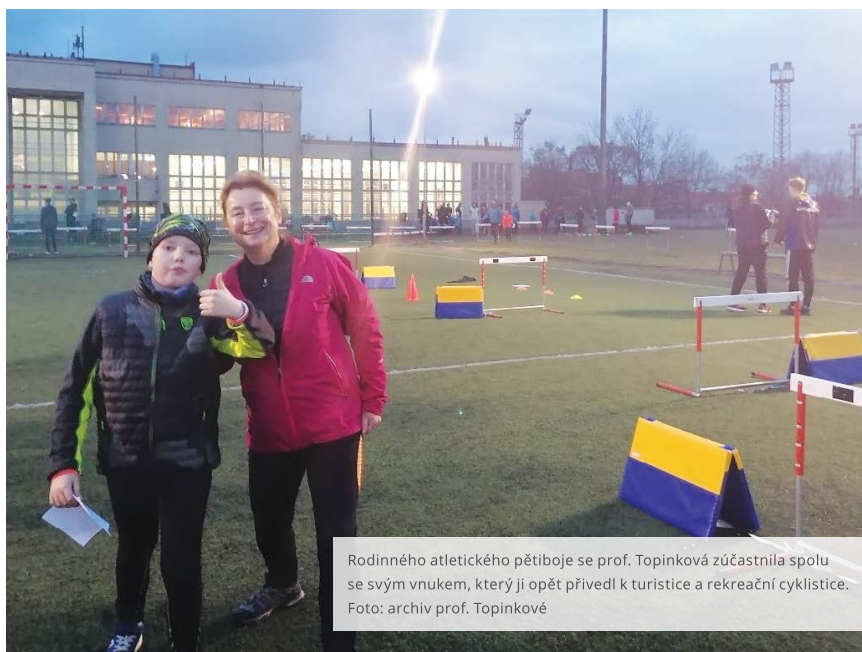
Bolzanova cena pro dr. Kateřinu Kreisingerovou

Vítězkou Bolzanovy ceny v biomedicínské kategorii se stala Mgr. Kateřina Kreisingerová, Ph.D., z I. lékařské fakulty za dizertační práci *Molecular mechanism of tumor pathogenesis of Hedgehog signaling pathway in selected tumor types*.

MIMO MEDICÍNU

S vnukem zvládáme běžky, turistiku i kolo

Mým koníčkem v mladším věku byla hudba. Od pěti let jsem zpívala v Kühnově dětském sboru a asi do 45 let pokračovala v Kühnově smíšeném sboru. Pak ale pracovní povinnosti převážily a musela jsem zpěvu ve sboru zanechat. Vůbec se v posledních letech můj work-life ballance výrazně posunul na stranu práce. Další koníček jsem znovu objevila až v posledních letech. Jak rostl můj vnuk, odstartoval moji touhu znovu se začít věnovat sportu. Asi už byl nejvyšší čas. Společně zvládáme běžky, turistiku v Krkonoších i Lipno na kolech, kde jsme vloni ujeli 100 kilometrů. Navíc mi můj bratr věnoval členství ve fitness klubu, kde jsem teprve zjistila, že ještě leccos mohu zvládnout (třeba i takového „angličáka“). Věnuji se také józe, několikrát jsem vyjela cvičit i do exotických zemí, a dokonce jsem se před třemi lety vydala na trek do Himalájí.

Rodinného atletického pětiboje se prof. Topinková zúčastnila spolu se svým vnukem, který ji opět přivedl k turistice a rekreační cyklistice.
Foto: archiv prof. Topinkové

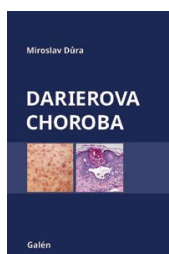
Časopis pro ochranu a podporu zdraví dostupný pro studenty i akademiky 1. LF

Ještě jste na 1. LF UK nezaznamenali informaci o dostupnosti časopisu Hygiena: Časopis pro ochranu a podporu zdraví? Tak to musíme napravit, protože již druhým rokem odebíráme toto recenzované periodikum. Časopis je k dispozici jak v tištěné, tak v elektronické formě na našich stránkách: <https://uvi.lfi.cuni.cz/e-zdroje/e-casopisy> (sekce Výběry medicínských e-časopisů). Časopis uveřejňuje poznatky o zdravotním stavu populace, analýzy jeho determinant a vývojových trendů, práce objasňující podstatu a projevy vztahů mezi faktory životního prostředí a lidským organismem, hodnotící zdravotní rizika nebo přinášející zkušenosti z realizace opatření na ochranu zdraví. Další tematickou oblastí jsou podpora zdraví a prevence nemocí, jejich medicínské základy, metodologie a výsledky studií

a projektů v dané problematice. Časopis informuje o důležitých novinkách řešených v těchto souvislostech v zahraničí včetně recenzí vybraných knižních novinek. Vedle toho přináší aktuality ze života Společnosti hygieny a komunitní medicíny ČLS JEP a Slovenské společnosti hygieniků SLS, právní aktuality a sdělení českého a slovenského ministerstva zdravotnictví, důležitá například pro činnost hygienické služby. Samostatné celostátní odborné akce jsou čtenářům prezentovány formou suplementů. Časopis vychází čtyřikrát ročně a je indexován například databázemi BMČ (Bibliographia Medica Czechoslovaca) či EBSCO.

David Horváth, přednosta Ústavu vědeckých informací 1. LF UK.

KNIŽNÍ NOVINKY

Darierova choroba

Monografie je věnována vzácnému, geneticky podmíněnému onemocnění Darierova choroba (keratosis follicularis). Choroba je silně ovlivňována faktory vnějšího prostředí, kromě dominujícího kožního postižení může postihovat i další orgány a může být doprovázena řadou komplikací a komorbidit. Text nabízí ucelený pohled na problematiku: shrnuje historii,

epidemiologii, klinický obraz, segmentální a atypické formy, dermatoskopii, etiopatogenezi, diferenciální diagnostiku i současnou terapeutické možnosti Darierovy choroby.

Autor: Miroslav Důra

Nakladatelství: Galén

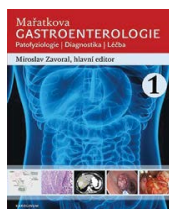
Základy klinické obezitologie – druhé, přepracované vydání

Publikace přináší současný pohled na obezitu jako na komplexní nemoc, která v posledních desetiletích nabyla charakteru celosvětové epidemie se závažnými zdravotními a sociálně-ekonomickými dopady. Čtenář se seznámí jak s epidemiologií a etiopatogenezí obezity,

tak se současnými postupy v diagnostice, léčbě a prevenci obezity. Někteří členové autorského kolektivu se významně podíleli na tvorbě evropských doporučení pro léčbu obezity.

Autor: Vojtěch Hainer a kol.

Nakladatelství: Grada

Mařatkova gastroenterologie. Patofyziologie, diagnostika, léčba

Dvousvazková Mařatkova gastroenterologie je koncipována jako profilová učebnice gastroenterologie a hepatologie. Jde o původní a komplexní učebnici encyklopedicky pokrývající veškerou oborovou problematiku. Cílem autorů bylo navázat na jedinečnou Mařatkovu

Praktickou gastroenterologii. Obor se však od jejího vydání v roce 1964 dramaticky změnil, což se samozřejmě promítlo do koncepce a obsahu předkládané publikace

Autor: Miroslav Zavoral (ed.)

Nakladatelství: Karolinum

Soudní lékařství

Kniha zahrnuje všechny oblasti, kterými se soudní lékařství zabývá, a velký prostor je dán také toxikologii. Část medicínsko-právní se soustřeďuje na vztah lékaře k trestnímu a civilnímu řízení a na odpovědnost a povinnosti zdravotnických pracovníků. Kniha je určena pregraduálním

i postgraduálním studentům lékařství, soudním lékařům, ale dobře poslouží i studentům práva, policejní akademie, policistům, právníkům nebo soudcům.

Alexander Pilin a kol.

Nakladatelství: Karolinum

MEZINÁRODNÍ DEN SLUCHU
– Česká televize, Sama Doma
1. 3. 2022

IVAN LANDOR
– Česká televize, Na plovárně
16. 3. 2022

ČEŠI A ALKOHOL
– Česká televize, Studio 6
29. 3. 2022

LÉKAŘI TESTUJÍ NOVOU METODU
– TV Seznam, Večerní zprávy
4. 4. 2022

DO PĚTI LET KŘABIČKA CIGARET
ZA 200 KORUN
– CNN Prima News, Hlavní zprávy
17. 4. 2022

NA HEZKÝ PODZIM ŽIVOTA MUSÍME
„ZASÉVAT“ UŽ PO PADEŠÁTCE
– Český rozhlas Plus, Hovory
3. 3. 2022

ŽENY K NÁM PŘÍCHÁZEJÍ
VYSTRAŠENÉ
– Rádio Z, Interview Martina Kováře
17. 3. 2022

ZMĚNA ČASU
– Český rozhlas Dvojka,
Káva o čtvrté
25. 3. 2022

NAPOJENÍ PACIENTŮ SE SRDEČNÍ
ZÁSTAVOU NA ECMO
– Český rozhlas Plus,
Odpolední Plus
4. 4. 2022

PRVNÍCH 9 UKRAJINSKÝCH
STUDENTEK SE ZAPOJOLO DO VÝUKY
– Český rozhlas Plus, Ranní Plus
21. 4. 2022

K PONOCOVÁNÍ PŘÍSPĚL COVID
– Deník
24. 3. 2022

ŽENY, KTERÉ MĚNÍ SVĚT
– Žena a život
30. 3. 2022

REKONSTRUKCE MAJÍ SVÉ
LIMITY
– Lidové noviny
6. 4. 2022

ZUBAŘI SE MAJÍ DOBRĚ
– Právo, Magazín
16. 4. 2022

NAŠI STUDENTI OBSTOJÍ
I V MEZINÁRODNÍM SROVNÁNÍ
– Zdravotnictví a medicína
25. 4. 2022

NA NEMOCI VE STÁŘÍ SI ZADĚLÁVÁME
UŽ OD ČTYŘICÍTKY
– Vitalia
7. 3. 2022

TŘICET TISÍC ČECHŮ MÁ DISPOZICI
K NÁDORU
– Euro
25. 3. 2022

O MIKROBIOMU LIDSKÉHO TĚLA
– Vesmír
4. 4. 2022

PROČ JSOU MUŽI NEPLODNÍ JIŽ
OD DĚTSTVÍ
– Vlasta
17. 4. 2022

PRACOVNĚLÉKAŘSKÉ PROHLÍDKY?
– Zdravotnický deník
22. 4. 2022

JEDNIČKA V SÍTÍCH

Naši studenti se zapojili do humanitární pomoci Ukrajině. Jejich iniciativa oslovila na našem Facebooku 8120 lidí.

Děkan 1. LF UK prof. Martin Vokurka podepsal v Dubaji dne 21. 3. 2022 Memorandum o porozumění, které umožní ještě užší spolupráci s College of Medicine and Health Sciences Univerzity Spojených arabských emirátů (UAEU) v Al Ain. Na Instagramu měl příspěvek o této významné události 372 lajků.

V úterý 29. března 2022 převzali noví profesori a profesorky dekrety z rukou ministra školství, mládeže a tělovýchovy Petra Gazdika. Na snímku noví profesori z 1. LF UK (první řada druhá zleva prof. Petra Lišková a druhá zprava prof. Jirsová. Ve druhé řadě druhý zprava prof. Hucl a třetí zprava prof. Stolz). Slavnostního aktu ve Velké aule Karolina se zúčastnila také rektorka UK prof. Milena Králíková (první řada uprostřed).

Do březnového Křesla pro Fausta usedl přednosta Ortopedické kliniky 1. LF UK a Fakultní nemocnice Bulovka prof. Jiří Chomiak. Rozhovor s ním vedla moderátorka Marie Retková a byl použit jako první díl nového fakultního podcastu Jednička ON AIR.

Z lékařské fakulty pařížské Sorbonny přijely na 1. LF UK počátkem května přednášet vedoucí oddělení vnějších vztahů Nathalie David (vpravo) a vedoucí komunikace fakulty Laurence Jacquenod (vlevo). Byly také hlavními hosty semináře pro studenty z 1. LF UK, kteří vyjíždí na Sorbonnu na stáž nebo v rámci Erasmu. Na snímku s organizátorkami setkání (zleva) Mgr. Annou Jezberovou a Mgr. Evou Baschiera z oddělení vědy 1. LF UK.

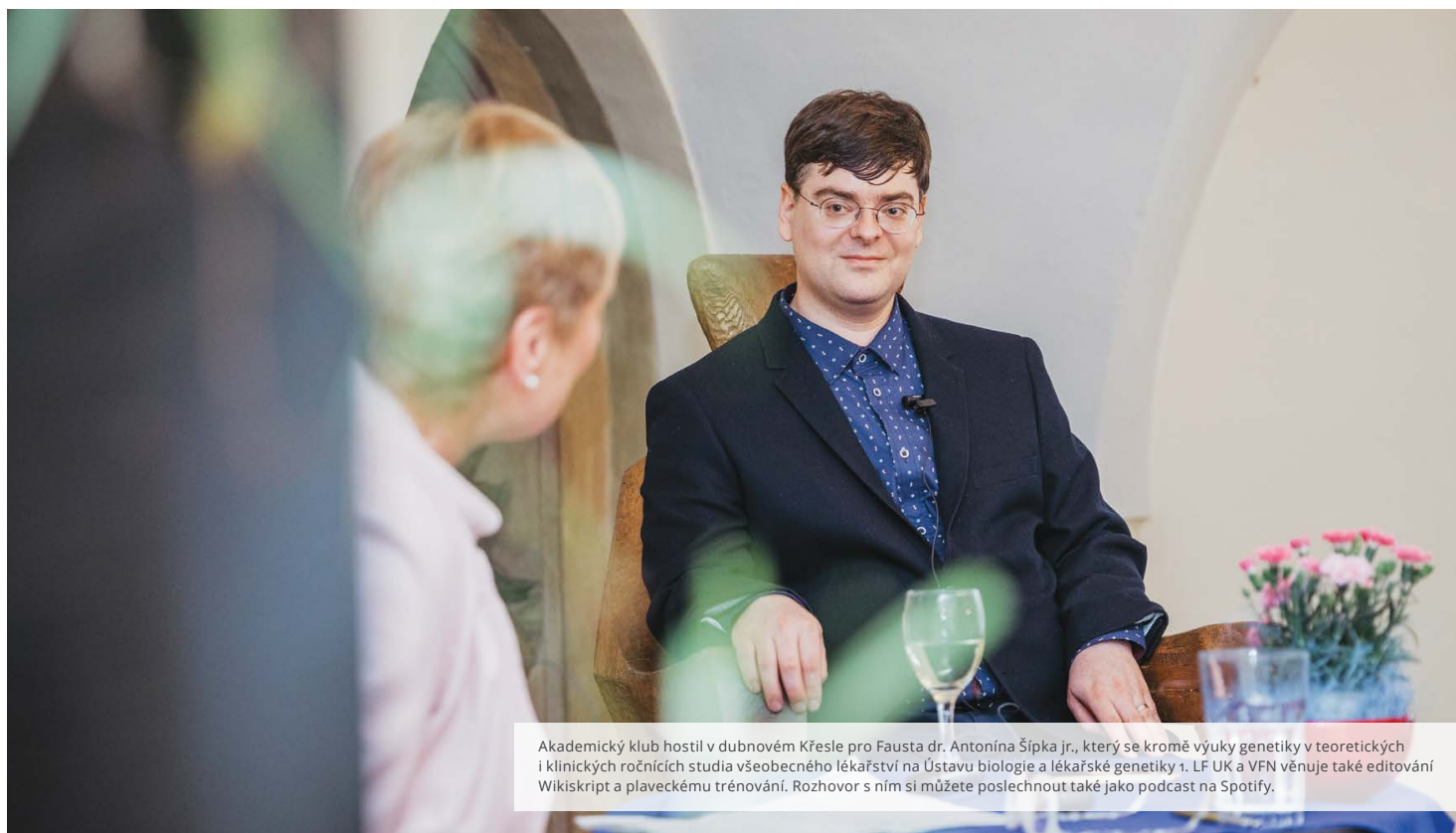
V Akademickém klubu 1. LF UK se 21. dubna konal křest třetího vydání publikace Základy klinické obezitologie, jejímž autorem je doc. Vojtěch Hainer (uprostřed), dlouholetý lékař IV. interní kliniky 1. LF UK a VFN, který v současnosti působí v Endokrinologickém ústavu.

Pod záštitou děkana 1. LF UK prof. Martina Vokurky uspořádala v pátek 29. dubna velvyslankyně Thajska paní Phasporn Sangasubana (druhá zleva) Thajský den na Univerzitě Karlově. V Akademickém klubu 1. LF UK se sešly tři desítky studentů a akademiků, kterým zástupci thajského velvyslanectví i thajští studenti z 1. LF UK představili thajské hry, masáže, tance a jídlo. V praxi tanec vyzkoušeli také členové kolegia děkana prof. Michal Miovský, prof. Petra Lišková a MUDr. Eitan Brizman.

Odložené oslavy 100. výročí otevření Hlavova ústavu se uskutečnily dne 21. dubna ve posluchárně. Zahajovací přednášky přednosta Ústavu patologie 1. LF UK a VFN prof. Pavla Dundra (na snímku vpravo) se zúčastnili také děkan 1. LF UK prof. Martin Vokurka a ředitel VFN prof. David Feltl.

Akademický klub hostil v dubnovém Křesle pro Fausta dr. Antonína Šípka jr., který se kromě výuky genetiky v teoretických i klinických ročnících studia všeobecného lékařství na Ústavu biologie a lékařské genetiky 1. LF UK a VFN věnuje také editování Wikiskript a plaveckému trénování. Rozhovor s ním si můžete poslechnout také jako podcast na Spotify.

Kmotry knihy Soudní lékařství doc. Alexandera Pilina, emeritního přednosty Ústavu soudního lékařství 1. LF UK a VFN, a kolektivu autorů se stali děkan 1. LF UK prof. Martin Vokurka a přednosta Ústavu soudního lékařství 1. LF UK a VFN doc. Radomír Čabala. Křest publikace se ve Faustáku konal 25. dubna.

DĚTSKÁ POUŤ

**30. května 2022
od 14.00**

v zahradě Neurologické
a Psychiatrické kliniky
1. LF UK a VFN,
Ke Karlovu 11, Praha 2

Muzejní noc na Jedničce

3. 6. 2022, 19.00—23.00

1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy
pro vás otevřívá

**ANATOMICKÉ MUZEUM,
STOMATOLOGICKÉ MUZEUM
a AKADEMICKÝ KLUB – FAUŠTÁK.**

